Milujte se navzájem

Děkuji Pánu, že mi dopřál uskutečnit šťastně v uplynulých dnech apoštolskou cestu do Kazachstánu a Arménie. Byl to prožitek, který zanechal v mém srdci velmi hluboké dojmy a emoce.

Jednalo se o návštěvy dvojího druhu. V **Kazachstánu** to byla **pastorační návštěva katolického společenství**, které žije v zemi s obyvatelstvem převážně islámským a před deseti lety se vymanilo z tvrdého a utlačovatelského sovětského režimu. Do Arménie jsem se odebral jako poutník, abych vzdal úctu církvi původem velmi staré: arménský národ totiž slaví 1700. výročí doby, kdy se stal oficiálně křesťanským. Tuto identitu si zachoval dodnes i za cenu mučednictví.

Znovu vyjadřuji své pocity vděčnosti prezidentům republiky Kazachstánu a Arménie, kteří mi svým pozváním otevřeli brány svých vznešených zemí. Jsem jim vděčen za jejich vlídnost a srdečnost, s jakou mě přijali.

S vděčnou a srdečnou vzpomínkou se obracím k biskupům a apoštolským administrátorům, kněžím a katolickým komunitám. Moje upřímné díky patří všem, kteří spolupracovali na dobrém výsledku této apoštolské pouti, kterou jsem tolik očekával a dlouho připravoval v modlitbách.

V **Kazachstánu** byl tématem pastorační návštěvy Kristův příkaz *Milujte se navzájem*. Bylo obzvláště významné nést toto poselství do oné země, kde spolu žije více než sto různých etnik, která spolu spolupracují, aby zbudovala lepší budoucnost. Samo město Astana, kde se uskutečnila moje návštěva, se stalo hlavním městem ani ne před čtyřmi roky a je symbolem obnovy země.

Poznal jsem při svých setkáních s veřejnými činiteli a s lidmi vůli překonat tvrdou minulost, poznamenanou potlačováním důstojnosti a práv lidské osoby. Vždyť kdo dokáže zapomenout, že do Kazachstánu byly deportovány statisíce lidí? Kdo bude moci zapomenout, že jeho stepi byly použity k pokusům nukleárních zařízení? Proto jakmile jsem přijel, chtěl jsem navštívit **Památník obětem totalitního režimu**, abych tak zdůraznil zorný úhel, pod kterým je třeba se dívat vpřed. V Kazachstánu multietnická společnost odmítla atomové zbraně a usiluje o vybudování solidární a mírumilovné společnosti. Tuto nezbytnost připomíná velký monument **Matce Vlasti**, který byl místem pro mši svatou v neděli 23. září.

Díky Bohu církev se zde znovu probouzí a podporuje ji také obnovená územní organizace. Chtěl jsem být blízko tohoto **společenství a jeho pastýřů**, pověřených velkorysým a náročným misijním dílem. S živým pohnutím jsem vzdal spolu s nimi hold památce těch, kteří strávili život ve strádání a pronásledování, aby zanesli Krista místnímu obyvatelstvu.

V katedrále v Astaně jsem spolu s ordináři ze zemí Střední Asie, s kněžími, řeholníky, seminaristy a věřícími, kteří přišli také ze sousedních zemí, **zasvětil Kazachstán nejsvětější Panně, Královně míru**, která je pod tímto titulem uctívána v národní svatyni.

Milujte se navzájem! Tato Kristova slova oslovují v prvé řadě křesťany. Adresoval jsem je především katolíkům a povzbudil jsem je ke společenství spolu navzájem a s pravoslavnými, kteří jsou početnější. Vyzval jsem je také, aby spolupracovali s muslimy a podpořili tak opravdový společenský pokrok. Z této země, kde spolu žijí v míru vyznavači různých náboženství, jsem naléhavě zdůraznil, že **náboženství nesmí být použito jako motiv konfliktu.** Křesťané, muslimové spolu s věřícími všech náboženství jsou povoláni, aby rozhodně odmítli násilí a vybudovali lidstvo milující život, které se rozvíjí ve spravedlnosti a solidaritě.

K **mladým Kazachům** jsem se obrátil s poselstvím naděje a připomněl jsem jim, že Bůh je osobně miluje. S velkou radostí jsem pozoroval velký a vzrušený ohlas této základní pravdy v jejich srdci.

Setkání s nimi se uskutečnilo na univerzitě, v prostředí, které je mi velmi drahé, kde se rozvíjí kultura národa. A právě s představiteli světa kultury, umění a vědy jsem měl možnost připomenout náboženské základy lidské svobody a vzájemnost mezi vírou a rozumem a povzbudit je, aby střežili duchovní hodnoty Kazachstánu.

Pak jsem opustil tuto velkou středoasijskou zemi a odebral jsem se jako poutník do Arménie, abych vzdal hold **lidu, který již sedmnáct století spojuje své dějiny s křesťanstvím.** Biskup Říma poprvé vstoupil na onu milovanou zemi, kterou podle tradice přivedli k evangeliu apoštolové Bartoloměj a Tadeáš a stala se oficiálně křesťanskou v roce 301 díky působení sv. Řehoře Osvětitele.

Z roku 303 pochází **katedrála v Ečmiadzinu**, apoštolský stolec arménské církve. Tam jsem se odebral po svém příjezdu i před svým odjezdem podle obyčeje poutníků. Tam jsem setrval v modlitbě u **hrobů katolikosů** všech Arménů, mezi nimi Vazkena I. a Karenina I., tvůrců současných srdečných vztahů mezi církví arménskou a církví katolickou. Ve jménu tohoto bratrského přátelství mi Jeho Svatost Karenin II. s vybranou laskavostí poskytl pohostinství ve své rezidenci a provázel mě po celou dobu mého putování.

Ve své dlouhé historii zaplatil arménský národ drahou cenu za věrnost vlastní identitě. Stačí pomyslet na strašné **masové vyhlazování na počátku dvacátého století**. Věčné památce obětí – jeden a půl milionu během tří let – se tyčí vedle hlavního města Jerevan slavný Památník, kde jsme spolu s katolikosem a všemi Armény pronesli vroucí modlitbu za všechny mrtvé a za mír na světě.

V nové apoštolské katedrále v Jerevanu, zasvěcené sv. Řehoři Osvětiteli, která byla právě posvěcena, jsem měl dlouhou slavnou ekumenickou bohoslužbu s uctěním ostatků světce, které jsem daroval Kareninovi II. loni při jeho návštěvě v Římě. Tento posvátný obřad spolu se Společným prohlášením představuje významnou pečeť na svazku lásky, který spojuje církev katolickou a arménskou. Ve světě zraněném konflikty a násilím je více než kdy jindy nezbytné, aby křesťané byli svědky jednoty a strůjci smíření a pokoje.

Pokračování na str. 7

Vytrvalost v modlitbě

Zamyšlení nad dnešními liturgickými texty

Ale nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?

To, co ti chce Ježíš dnes důrazně připomenout, je skutečnost, že Bůh je připraven pomáhat svým věrným dokonce daleko za hranice jejich očekávání a tužeb. Nechce se však nikomu vnucovat proti jeho vůli. Proto se s láskou sklání především k těm, kteří se na něho s vírou a důvěrou vytrvale obracejí.

Je nemálo těch, kteří obklopeni svým pohodlím a blahobytem žijí v domnění, že nic nemůže ohrozit jejich postavení, a nepociťují potřebu obracet se k Bohu, kterého vlastně vytlačili daleko za hranice svého sebejistého světa. Nejednou se podobají soudci, o kterém Ježíš vypráví: Boha se nebojí a na lidi nedají.

Ale krátce před tím, než Ježíš vystoupil se svým podobenstvím o zpupném soudci, vyslovil vážné varování na adresu všech, kteří jsou si až slepě jisti sami sebou[1]. Připomněl, jak opovážlivá byla bezstarostnost Noemových a Lotových současníků, kteří blahobytně jedli, pili, kupovali, prodávali a stavěli, až náhle přišly pohromy, které nečekali, a zahubily je. Všechny, kdo nejsou ochotni se poučit ani ze zkušenosti předků, ani z varování proroků, nakonec překvapí velká zničující pohroma.

Ani v takových hrůzyplných dnech však nebeský Otec nezapomíná na své věrné. Jeho božský Syn chce včas posilnit tvou důvěru a dává ti spolehlivý návod, jak si zabezpečit jeho zastání i v době nejhorších těžkostí: je to vytrvalá modlitba.

Takřka humorný obraz zpupného a samolibého soudce je absurdní nadsázkou, která má ovšem být výmluvným argumentem pro tvou neomezenou důvěru a neochvějnou vytrvalost. Jistě si nemyslíš, že by chování tohoto soudce mělo něco společného s postoji a jednáním tvého nebeského Otce. Jestliže však vytrvalé prosby prosté a bezmocné vdovy mohou nakonec zapůsobit i na člověka, který se tak diametrálně liší od dobrého a starostlivého nebeského Otce, tím spíše se můžeš spolehnout, že tě Bůh neodmítne.

Může se ti ovšem někdy zdát, že jeho vyslyšení dlouho nepřichází. Ale to nikdy neznamená, že tě Bůh neslyší. Ví daleko lépe než ty sám, co tě skutečně tísní a ohrožuje, ví dokonce velmi dobře, co tě čeká, a zasáhne svou pravicí v okamžiku, který je nejpříhodnější, aby se všechno tvoje soužení proměnilo v tvůj prospěch i v dobro tvých bližních. Proto vytrvej ve svých modlitbách s neochvějnou jistotou, že se tě *zastane včas.* Bylo by velkou chybou, kdyby ses o svou důvěru nechal připravit svou netrpělivostí.

Bůh si tě nezačne všímat teprve tehdy, až k němu začneš volat. Jeho starostlivá vševědoucnost vidí mnohem dříve a mnohem více než jen tvé osobní těžkosti. Poznáváš to z toho, jak se Ježíše oprávněně obává, že ačkoliv by lidem ve skutečnosti stačilo docela málo, nakonec v době před jeho příchodem nebudou připraveni s pokorou a kající úctou vzývat jeho Otce, a tak si sami uzavřou brány Boží dobroty a milosrdenství. Slyšíš-li z tolika stran naléhavé prorocké výzvy k vytrvalé modlitbě, pokání a obrácení, co je to jiného než opakování tohoto varování, které slyšíš v dnešním úryvku evangelia. Už před dvěma tisíci lety se Ježíš obává, že v kritickém období **nenajde na zemi potřebnou víru.** Tato jeho starost by měla na tebe doléhat s ještě větší naléhavostí než tvé osobní těžkosti.

Copak tě nedojímá vytrvalost a věrnost, kterou ti projevuje Bůh? Tolika i mimořádnými způsoby nepřestává vyzývat k radikální změně a k obnovení vytrvalé modlitby. Co je to jiného než znamení jeho přízně a otcovské lásky, která se do poslední chvíle nevzdává naděje na naše obrácení a záchranu. Uvědom si dobře, jak daleko jde Boží milosrdenství: ty, kteří by měli prosit, sám Bůh prosí a očekává, že ačkoliv se *ho nebojí a na lidi nedbají*, dají se pro Boží vytrvalost nakonec přece jen pohnout ke změně smýšlení, aby nepropadli záhubě. Je třeba využít času, než bude pozdě: *Přijdou dny, kdy byste rádi viděli alespoň jeden ze dnů Syna člověka, ale neuvidíte*[2].

Záleží tedy na tobě, jak se rozhodneš ještě dnes, zda se připojíš k vytrvalým prosebníkům, kteří jako Mojžíš neúnavně volají k Hospodinu, aby si vyprosili vítězství nad Nepřítelem, nebo chceš spíše setrvat ve falešné sebejistotě, ve které ti hrozí, že se zatvrdí tvé srdce a učiní tě hluchým i k Božím prosbám, výzvám a varováním. Proč tak nerad slyšíš hlas proroků? Oni přece nedělají nic jiného, než co jim uložil Pán: *s všestrannou trpělivostí usvědčují, zakazují a povzbuzují, ať je to vhod či nevhod.*

I ty nejchmurnější předpovědi obsahují ujištění, že *Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo doufají v jeho milost*[3]. Drž se proto věrně a s pokorou svého Pána, neboť jen ON *tě střeží ode všeho zlého, je tvým ochráncem po tvé pravici*[4].

Bratr Amadeus

[1] srov. Lk 17,22–37; [2] Lk 17,22
[3] antifona k přijímání Ž 33,18
[4] resp. žalm 120

Liturgická čtení

1. čtení – Ex 17,8–13
Amalečané přitáhli a bojovali s Izraelem v Refidim. Mojžíš řekl Jozuovi: „Vyber si muže a zítra vyjdi bojovat s Amalečany, já se zatím postavím na vrchol pahorku s Boží holí v ruce.“ Jozue vykonal, co mu rozkázal Mojžíš, a bojoval s Amalečany. Mojžíš, Áron a Chur však vystoupili na vrchol pahorku. Když Mojžíš měl zdvižené ruce, vítězili Izraelité. Když ruce spouštěl, vítězili Amalečané. Ruce Mojžíšovy se však unavily; vzali tedy kámen, položili pod něho a on se na něj posadil. Áron a Chur podpírali jeho ruce, každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly pevné až do západu slunce. Jozue porazil ostřím meče Amalečany a jejich válečné sbory.

2. čtení – 2 Tim 3,14–4,2
Milovaný! Drž se toho, čemu ses naučil a co jsi přijal jako jisté. Víš přece, od koho ses tomu naučil! Od dětství znáš svatá Písma; ta tě mohou naučit moudrosti, abys dosáhl spásy vírou v Krista Ježíše. Všechno, co je v nich napsáno, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, k usvědčování, k napravování a výchově ve spravedlnosti. Tak je potom Boží člověk dokonalý, důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo. Zapřísahám tě před Bohem a před Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, (zapřísahám tě) při jeho slavném příchodu a království: Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky.

Evangelium – Lk 18,1–8
Ježíš vypravoval svým učedníkům podobenství, že je třeba stále se modlit a neochabovat: „V jednom městě byl soudce, Boha se nebál a na lidi nedal. Byla v tom městě i vdova, chodila k němu a říkala: »Zastaň se mě proti mému odpůrci.« Ale on dlouhou dobu nechtěl. Potom si však řekl: »I když se Boha nebojím a na lidi nedám, přece se té vdovy zastanu, protože mě obtěžuje; jinak mě bude ustavičně trápit.«“ A Pán řekl: „Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! A Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne v noci, a nechal by je dlouho čekat? Říkám vám, že se jich rychle zastane! Ale nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?“

Poselství Svatého otce k Světovému dni misií 2001

Misericordias Domini in aeternum cantabo (Ž 89,2)[1]

Misionářský příkaz Pána má svůj původní pramen ve věčné lásce Nejsvětější Trojice: „Putující církev je svou podstatou misionářská, protože odvozuje svůj původ z poslání Syna a z poslání Ducha svatého podle plánu Boha Otce.“ Konečným cílem misie není nic jiného, než aby se lidé podíleli na společenství, které existuje mezi Otcem a Synem v jejich Duchu lásky. *(KKC 850)*

Drazí bratři a sestry!

1. S vnitřní radostí jsme slavili Velké jubileum spásy, čas milosti pro celou Církev. Boží milosrdenství, které mohl zakusit každý věřící, nás nutí, abychom *zajeli na hlubinu*, vděčně vzpomínali na minulost, horlivě prožívali přítomnost a s důvěrou se otevírali budoucnosti v přesvědčení, že *Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky* (Žid 13,8) (srov. NMI, 1). Tento podnět směrem k budoucnosti, osvícené nadějí, musí být dobrou základnou pro činnost celé Církve v novém tisíciletí. To je poselství, se kterým se chci obrátit na každého věřícího u příležitosti Světového dne misií, který se bude slavit 21. října.

2. Ano, je čas, abychom se podívali vpřed se zrakem pevně upřeným na Ježíšovu tvář (srov. Žid 12,2). Duch nás volá, abychom »pohlíželi směrem k budoucnosti, která nás očekává« (NMI 3), abychom vydávali svědectví a vyznávali Krista a děkovali za *obdivuhodné věci,* které Bůh s námi učinil: *Misericordias Domini in aeternum cantabo* (Ž 89,2) (tamt. 2). U příležitosti Světového dne misií minulého roku jsem chtěl připomenout, jak misijní poslání pramení z horoucího rozjímání o Ježíši. Křesťan, který rozjímal o Ježíši Kristu, nemůže nepociťovat, jak ho uchvacuje jeho zář (srov. Vita consecrata, 14), aby usiloval vydávat svědectví o své víře v Krista, jediného Spasitele člověka.

Rozjímání o tváři Páně povzbuzuje učedníky také k »rozjímání« o tvářích dnešních lidí: Pán se totiž identifikuje *s jeho nejmenšími bratry* (srov. Mt 25,40.45). Rozjímání o Ježíši, »prvním a největším evangelizátoru« (EN, 7) nás přetváří v evangelizátory. Vede nás k pochopení jeho vůle dát život věčný těm, které mu Otec svěřil (srov. Jan 17,2). Bůh chce, *aby všichni lidé byli spaseni a došli poznání pravdy* (1 Tim 2,4), a Ježíš věděl, že to byla vůle jeho Otce, aby hlásal Boží království také jiným městům: *proto jsem byl poslán* (Lk 4,43).

Plodem rozjímání o *nejmenších bratřích* je odhalit, že každý člověk, i když způsobem pro nás tajemným, hledá Boha, který ho stvořil a miluje ho. Tak to objevují první učedníci: *Pane, všichni tě hledají.* (Jan 12,21) Ano, Kristus je pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět (srov. Jan 1,9): každý člověk ho hledá, *zda by se ho mohl dohmatat* (Sk 17,27), puzen přitažlivostí všeobecné vůle po spáse. Bůh nás činí jejími svědky a hlasateli. K tomu účelu nás zaplavuje jako o nových Letnicích ohněm svého Ducha spolu se svou láskou a se svou přítomností: *Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.* (Mt 28,20)

3. Proto plodem Velkého jubilea je také chování, které Pán vyžaduje od každého křesťana, totiž aby se díval vpřed s vírou a nadějí. Pán nám prokazuje čest, že do nás vkládá svou důvěru, volá nás k službě a prokazuje nám milosrdenství (srov. 1 Tim 1,12.13). Není to povolání vyhrazené některým, nýbrž je pro všechny, pro každého podle životního stavu. V apoštolském listě Novo millennio ineunte jsem například napsal: »Toto zanícení jistě vyvolá v Církvi nové misijní úsilí, které nebude moci být svěřeno pouze nějaké skupině „specialistů“, protože se do něho budou muset zapojit všechny údy Božího lidu. Ten, kdo se opravdu setkal s Kristem, nemůže si to ponechat pouze pro sebe, musí Krista hlásat. Je třeba nového apoštolského rozletu, který by byl prožíván jako každodenní úsilí křesťanských komunit a skupin. ... Kristovu nabídku je třeba předložit všem s důvěrou. Budeme se obracet na dospělé, na rodiny, na mládež, na děti, aniž bychom skrývali nejradikálnější požadavky poselství evangelia, ale vyjdeme vstříc potřebám každého, pokud jde o jeho vnímavost a způsob mluvy podle příkladu Pavla, který tvrdil: *Stal jsem pro všechny vším, abych stůj co stůj zachránil alespoň některé.* (1 Kor 9,22)« (40)

Misijní povolání nabývá jedinečné naléhavosti, zvláště když se podíváme na onu část lidstva, která ještě nezná nebo neuznává Krista. Ano, drazí bratři a sestry, poslání ad gentes platí dnes více než kdykoliv jindy. Chovám v srdci tvář lidstva, o které jsem mohl rozjímat v průběhu svých putování: je to tvář Krista, která se zrcadlí v tváři chudých a trpících; tvář Krista, která vyzařuje z těch, kteří žijí jako *ovce bez pastýře* (Mk 6,34). Každý člověk má plné právo, aby byl vyučen o *mnoha věcech* (tamt.).

Když si uvědomíme vlastní slabost a nedostatečnost, ocitneme se, podobně jako apoštol, v pokušení propustit lid. Ale naopak, právě v tomto okamžiku, když se ponoříme do rozjímání o tváři Milovaného, je zapotřebí, aby každý uposlechl Ježíšova slova: *Není třeba, aby odcházeli, vy jim dejte najíst* (srov. Mt 14,16; Mk 6,37). Tak zakusíme současně lidskou slabost i Pánovu milost. S vědomím nevyhnutelné slabosti, která nás hluboce poznamenává, zjišťujeme, jak musíme děkovat Bohu za to, co skrze nás vykonal, i to za všechno, co ještě ve své milosti vykoná.

4. Jak nevzpomenout v této souvislosti na všechny misionáře a misionářky, kněze, řeholnice, řeholníky i laiky, kteří učinili z poslání *ad gentes*[2] a *ad vitam*[3] smysl vlastního života? Oni svým vlastním životem hlásají *bez ustání o Hospodinových milostech* (Ž 89). Nezřídka toto *bez ustání* dospívá až k prolití krve: kolik se jich stalo »svědky víry« v minulém století! Právě díky jejich velkodušné oběti se mohlo království Boží rozší-

řit. Za nimi jdou naše vděčné myšlenky, doprovázeny modlitbou. Jejich příklad je podnětem a posilou pro všechny věřící, kteří mohou čerpat odvahu, když vidí, že jsou *obklopeni velkým počtem svědků* (Žid 12,1), kteří svým životem a svým slovem dali zaznít evangeliu na všech kontinentech.

Ano, předrazí bratři a sestry, nemůžeme zamlčet to, co jsme viděli a slyšeli (srov. Sk 4,20). Viděli jsme dílo Ducha a slávu Boha, jak se projevuje ve slabosti (srov. 2 Kor 12; 1 Kor 1). I dnes je tolik lidí, kteří svou oddaností a svou obětavostí jsou pro nás výmluvným projevem Boží lásky. Od nich jsme přijali víru a jsme podněcováni být každý svým způsobem hlasateli a svědky Tajemství.

5. Misie je »hlásání daru, který je určen všem a který se nabízí všem s velkým ohledem na svobodu jednoho každého: dar zjevení Boha – Lásky, který *tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna* (Jan 3,16)... Církev se proto nemůže vyhýbat misijní aktivitě mezi národy a prvořadým úkolem missio ad gentes zůstává hlásání, že je to Kristus, *Cesta*, *Pravda a Život* (Jan 14,6), že v něm najdou lidé spásu.« (MNI 56) Je to pozvání pro všechny, je to naléhavá výzva, na kterou je třeba dát rychlou a velkodušnou odpověď. Je třeba jít! Je třeba se vydat se bez prodlení na cestu, jako Maria, Matka Ježíšova, jako

pastýři, kteří se vydali na cestu na první andělovo oznámení; jako Magdaléna, když spatřila Zmrtvýchvstalého. »Náš krok na počátku tohoto nového století musí být hbitější, musíme si pospíšit, abychom prošli všechny cesty světa... Zmrtvýchvstalý Kristus nás vysílá jako na setkání ve večeřadle, kde se večer první den po sobotě ukázal svým, aby jim *vdechl* oživující dar Ducha a uvedl je do velkého dobrodružství evangelizace.« (tamt. 58)

6. Drazí bratři a sestry! Misie vyžadují modlitbu a konkrétní zapojení. To jsou nezbytnosti, které vyžaduje účinné šíření evangelia. Na tento rok připadá 75. výročí ustanovení Dne misií papežem Piem XI., který přijal požadavek Papežského díla pro šíření víry, aby »byl ustanoven jeden den modliteb a propagace šíření misií, aby se tento den slavil tentýž den ve všech diecézích, farnostech a institutech katolického světa... aby byly podněcovány sbírky pro misie.« (AAS 19, 1927 p. 23 s.) Od té doby je Den misií zvláštní příležitostí, která připomíná všemu Božímu lidu trvalou platnost misijního poslání, neboť »misie se týkají všech křesťanů, všech diecézí a farností, institutů a církevních sdružení« (Redemptoris missio, 2). Je to současně vhodná příležitost zdůraznit, že »misie nevyžadují pouze pomoc, nýbrž spoluúčast na hlásání a lásku vůči chudým. Nic z toho, co jsme přijali od Boha – život i hmotná dobra – není naše.« (tamt. 81) Tento Den je důležitý v životě Církve »také proto, že učí, jak dávat dary: v eucharistické slavnosti, tedy jako dar Bohu a všem misiím na světě«. (tamt.) Nechť je tedy toto výročí vhodnou příležitostí k zamyšlení nad nutností ještě většího společného úsilí v šíření misijního ducha a v zajišťování potřebné materiální pomoci, kterou misionáři potřebují.

7. V homilii na závěr Velkého jubilea 6. ledna 2001 jsem řekl: »Je třeba znovu vyjít z Krista s rozletem Letnic, s obnoveným nadšením. Vyjít z něho především do každodenního úsilí o svatost, ponořit se do modlitby a naslouchání jeho slovu. Vyjít z něho, abychom svědčili o Lásce.« (8)

Proto:

Vyjdi z Krista, ty,
který jsi našel milosrdenství.
Vyjdi z Krista, ty,
který jsi odpustil
a přijal odpuštění.
Vyjdi z Krista, ty,
který jsi poznal bolest
a utrpení.
Vyjdi z Krista, ty,
kterého pokoušela vlažnost.
Rok milosti je čas bez hranic.
Vyjdi z Krista,
Církvi nového tisíciletí.

Zpívej do pochodu! (srov. Mše svatá Zjevení Páně 2001)

Maria, Matka Církve, Hvězda evangelizace, kéž zůstane po našem boku při tomto pochodu, jako zůstala s apoštoly v den Letnic. Obracíme se k ní s důvěrou, aby na její přímluvu nám Pán dopřál dar vytrvalosti v misijním poslání, které se týká celého církevního společenství.

S těmito pocity vám všem žehnám.

Ve Vatikánu 3. června 2001, o slavnosti Letnic.

JAN PAVEL II.

(1) Na věky budu zpívat o Hospodinově milosrdenství.
(2) Hlásání evangelia pohanům.
(3) Až k prolití krve.

MUSÍTE SE SPOLEČNĚ MODLIT

Žijeme dnes ve velmi těžké době, ve které je mnoho ztroskotaných a nešťastných rodin. Nedostává se jim vzájemné účasti a sdílení. Lidé dnes vůbec nevědí, co to znamená se navzájem milovat. Příčinou tohoto stavu není chudoba. Do rodin proniklo něco jiného: hrozná žádostivost, ctižádost a tužba po něčem.

Dnes tráví mnoho mladých den na ulicích, protože postrádají vzájemnou lásku a radost v rodinách. Je tolik lidí, kteří žízní po lásce. Nejsou to jen děti, které jsou ponechány samy sobě, protože rodiče jsou zaměstnáni. Je to i mnoho starých lidí, kteří jsou zapomenuti v domovech důchodců, protože jejich děti mají strach, že by musely rodičům něco »dát«.

Musíte se znovu naučit v rodinách se modlit. Rodina, která se spolu modlí, drží pohromadě. Udělejte ze svých rodin nový Nazaret!

Tuto modlitbu potřebuje celý svět. Protože pokoj začíná doma a v našem vlastním srdci. Jak můžeme přinést světu pokoj, když nemáme pokoj v sobě?

Matka Tereza

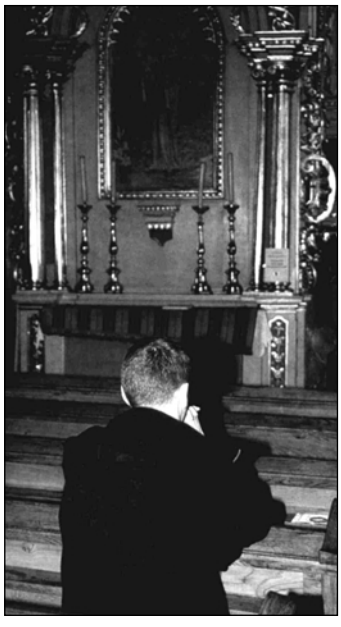

Ježíš mě naučil milosrdenství

Rwanda v srdci Afriky. V této zemi, která je sužována krvavými boji a masakry, existuje již několik let místo nevinnosti, protože tu jedna prostá malá žena bez veškerého vzdělání říká k Božím plánům ano. Negramotná Adria se srdcem velkým jako katedrála. Když se zahledíme do její tváře, vidíme, co za sebou zanechává, a cítíme radost. Její důvěrný vztah k Ježíši nás může šokovat a může nám připadat dokonce přehnaný. Ale není v něm nic vyumělkovaného ani přehnaného. Spíše tu je ovoce, MĚSTO MILOSRDENSTVÍ, a toto milosrdenství hovoří neoddiskutovatelnou, jednoznačnou řečí. Koho by mohla tato řeč nechat chladným?

Adria

Sestra Marie Bernarda: *Adria, za jakých okolností jste se narodila?*

Adria: V prosinci 1953 pracovala moje matka na poli. Když kopla motykou do půdy, z díry vylezli dva hadi. Potřebovala všechnu svou sílu na to, aby je zabila. Když ji šli po čase hledat, proč se nevrátila, našli ji mrtvou a vedle ní mne, nově narozené dítě, a dva zabité hady.

S. M. B.: *A kdo se vás ujal?*

Adria: Vychovávali mě rodiče mého otce, který odešel do Konga za prací. Když mi bylo třináct, rozhodla jsem se, že budu žít u své babičky, především z toho důvodu, že jsem po tom životě bez rodičů chtěla co nejdříve založit vlastní rodinu. Poznala jsem Augustina, v roce 1972 jsme se vzali. Bylo mi tehdy 19 let.

S. M. B.: *Byla jste v tomto manželství šťastná?*

Adria: Ano, byla jsem velice šťastná, ale v den mé svatby se mi poprvé zjevil Ježíš, vzal mě stranou a řekl mi: »Tvůj muž a vaše společné děti brzy zemřou, ale já tě nenechám opuštěnou. Dám ti mnoho dětí.«

Skutečně moje první dvě děti se narodily mrtvé, malá Terezka zemřela ve čtyřech měsících, Václav ve čtrnácti měsících, právě při pohřbu mého muže Augustina v roce 1978. Moje bolest byla tak veliká, že jsem se chtěla se svým mrtvým synem v náručí vrhnout do hrobu svého muže.

S. M. B.: *Jak jste se zbavila myšlenky vzít si život, když pro vás ztratil všechen smysl?*

Adria: Vrátila jsem se domů, abych se stáhla do tradičního osmidenního smutku. Ježíš ke mně přišel a zbavil mě mého zoufalství. Řekla jsem mu: »Jak mám teď dále žít bez muže a bez dětí? Když prosím o radu některou ženu, jenom mě pomlouvají, když promluvím s nějakým mužem, říkají, že si s ním začínám.«

Ježíš mi slíbil, že mě bude navštěvovat, a řekl, že se nikoho nemám ptát na radu. Řekl mi, že mi daruje mnoho dětí, abych je mohla vychovávat a milovat.

Během osmi dnů jsem se cítila zcela obnovená a posilněná a nepociťovala jsem žádnou skleslost ani sklon k revoltě. Ježíš splnil svůj slib a od r. 1979 přichází vždy ve tři hodiny uprostřed noci, aby mě vedl a dával mi pokyny.

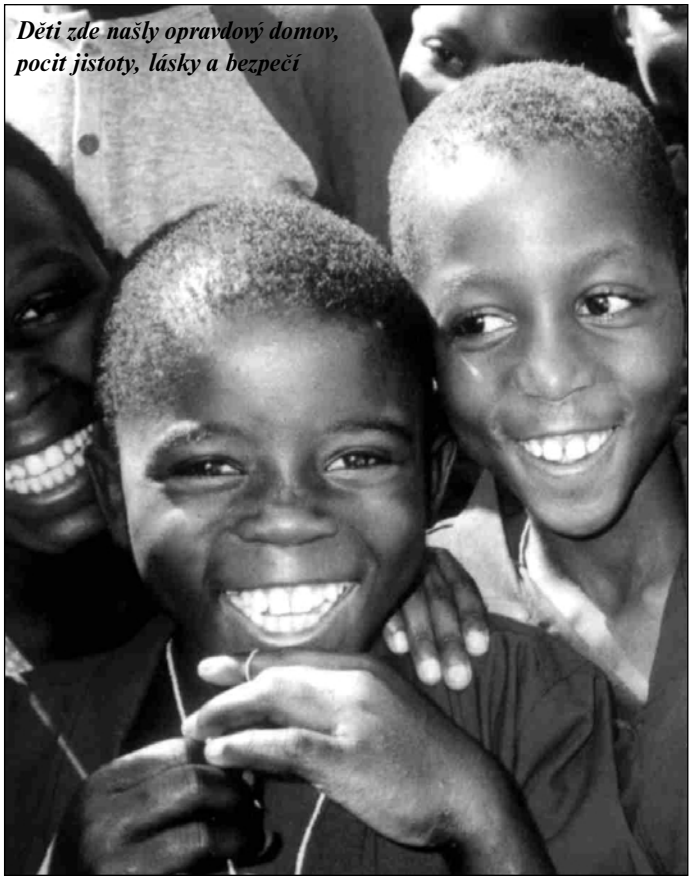

Děti zde našly opravdový domov, pocit jistoty, lásky a bezpečí

S. M. B.: *Kdy jste začala se svou službou dětem a dospělým?*

Adria: Na začátku jsem si vzala pět sirotků, které mi přinesli (jejich matky zemřely při porodu), nebo také děti, jejichž matky měly duševní poruchu a já jsem je podle Ježíšova pokynu navštěvovala. Pečovala jsem o ně ve svém domě. Tehdy bylo mým hlavním povoláním pečovat o zanedbané a opuštěné lidi, tělesně nebo duševně postižené a staré.

Z počátku jsem měla jen svůj malý dům, ale brzy mi pomohl biskup, dal mi přistavět prostor s udusanou půdou, který mohl sloužit i jako kaple. Tam se všichni chodili modlit a já jsem se modlila s nimi. Stanovali v blízkosti a zase odcházeli, když se uzdravili. Měla jsem během návštěv Pána velmi přesná »poselství«, která jsem měla od něho předávat tomu či onomu, něco jako proroctví, která povzbuzují, těší nebo vyzývají k obrácení.

S. M. B.: *Dostala jste brzy povolení přechovávat doma Nejsvětější Svátost?*

Adria: V roce 1981 mě Ježíš prosil, abych o to požádala biskupa. 22. srpna 1984 o svátku Panny Marie Královny národů přinesl P. Epaphrodit Ježíše v Nejsvětější Svátosti. Biskup přes všechnu kritiku souhlasil, aby byl Nejsvětější zanesen na »banánovou plantáž«, protože věděl, že Ježíši se zde budou klanět a vzývat ho a že se splní jeho zaslíbení a bude zde vystavěn kostel. Jednoho dne mi řekl dokonce tato povzbuzující slova: »Jen nechte lidi mluvit, Ježíš své dílo uskuteční.« Od té doby mě Ježíš prosil, abych přestala požívat pokrmy i nápoje, aby tak bylo zcela zřejmé, že Eucharistie je mým jediným pokrmem. Splnila jsem i tuto jeho prosbu.

S. M. B.: *Jak pokračovala konkrétně stavba sirotčince a pak kostela?*

Adria: Když Ježíš řekl, že zde má být vybudováno *Město milosrdenství*, řekl mi, že se bude skládat z mnoha budov, které budou seskupeny kolem velkého kostela podle příkladu

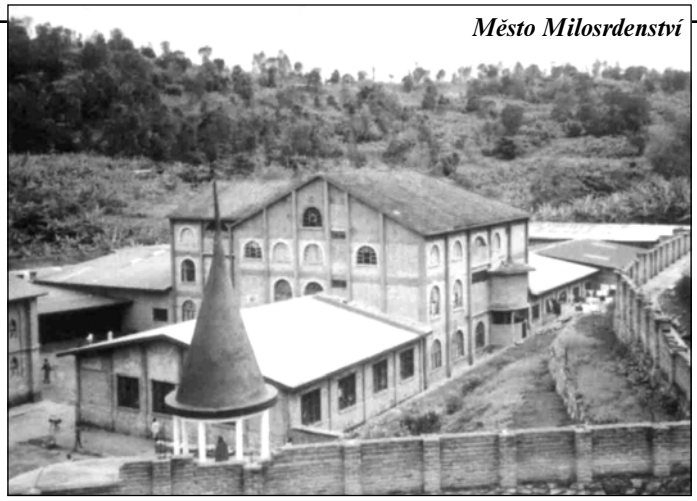

Město Milosrdenství

starých kostelů z doby, kdy lidé ještě měli hlubokou víru v něho.

Zeptala jsem se: »Ale kdo toto *Město Milosrdenství* vybuduje? A jak se to stane?« Ježíš mi odpověděl: »Nebuď zvědavá, já jsem Pán tvého díla, já tě jen prosím, abys věřila a důvěřovala tomu, co ti říkám, všechno se to stane, protože to přichází ode mne.«

Přišel sem pater Antonín, on se trochu vyznal ve stavebnictví, svěřila jsem se jemu a otci Epaphroditovi se všemi těmito ideami, a tak začaly stavební práce, nejdříve sirotčinec, budova o dvou poschodích, a pak následovaly základy kostela. Dárci byli nemocní, kteří byli uzdraveni a dali část svého majetku. Během bratrovražedných bojů 1994 byl P. Antonín zabit a všechno se na rok a půl zastavilo.

S. M. B.: *Jak můžete nyní ve stavbě pokračovat?*

Adria: Ježíš mi ve vidění ukázal staveniště, řekl mi, co se má udělat a co opravit. Příští den jsem našla na stavbě všechno, co jsem den předem viděla, že je třeba vyměřit místo do pravého úhlu a strhnout jednu zeď, protože je špatně postavena. Tak jsem to místo našla a dala jsem dělníkům pokyny, aby to udělali tak, jak mi Ježíš řekl. Co mi při tom všem pomáhá, je, že nezapomenu nic z toho, co mi Ježíš ukáže, a hned ráno se o to postarám.

S. M. B.: *Neměla jste během nepokojů strach stavět něco, co by mohlo být ve válce zničeno?*

Adria: Lidé se mě ptali, proč se má něco stavět, když hrozí válka. Ježíš mě prosil, abych jim řekla: »Dělejte to, co vám říkám, protože přijde doba, kdy vy už nebudete naživu, a přesto práce budou pokračovat a já budu své dílo chránit.«

To se také stalo, protože domy v okolí byly zničeny, ale *Město Milosrdenství* bylo zjevně uchráněno.

S. M. B.: *Ježíš vám dává rady pro všechno, co děláte?*

Adria: Hlavní část každodenní práce spočívá ve stavbě, v péči o děti, v přijímání a naslouchání všem, kteří zde bydlí. Ježíš mi dává rady pro všechny tyto činnosti. Ježíš ví, že žádný z těchto sirotků není moje vlastní dítě. Ví také, že by mi mohla scházet láska a milosrdenství vůči nim, proto se obrací se svým slovem, když přijde, především ke mně, aby mi pomohl v mém úkolu vychovatelky sirotků. I když já sama jsem byla ve svém dětství sirotek a znám tyto problémy, zůstávám jen lidskou bytostí a Ježíš je vždy připraven říct mi konkrétně, co mám dělat. Situace, kterou neznám, je dítě, které žilo se svými rodiči, ale Ježíš mi říká: »Ať už jde o dítě, které žilo s rodiči, nebo o sirotka, pro toto dítě je důležité, aby dostalo potřebné věci jako stravu, spánek, oděv, školní vzdělání a aby nacházelo ve svých situacích pochopení, jedním slovem, důležité je, aby dítě vědělo, že je milováno.«

S. M. B.: *Jak jste prožívala těžké období války, pokud jde o vraždy, i o ty, které se dějí ještě dnes?*

Adria: Ježíš mě učí milosrdenství. Jednou jsem se vzepřela: »Je tolik lidí, kteří umírají, a jsou nevinní, a jiní, kteří zcela beztrestně vraždí.« A Ježíš mi odpověděl: »Všichni ti, kteří vraždí, jsou moje děti, a já čekám na jejich obrácení; ti, kteří jsou zabíjeni, jsou také moje děti, a já je přijímám do svého království.«

Nebyla jsem válkou překvapena, Ježíš dlouho předtím o ní hovořil, ale toto slovo mi pomohlo, abych nesoudila, a vyzývalo mě, abych vstoupila do Ježíšova citového světa. Nejdůležitější je, abychom našli Ježíše, aniž bychom se dívali, jak umíráme nebo jak umřeme. To, co se počítá, je, abychom byli přijati do jeho království.

Ježíš mi řekl své přání hned na začátku: »Udělej z tohoto místa *Město Milosrdenství,* kde se každý bude cítit milovaný a kde vládne pokoj. Když sem přináším Nejsvětější Svátost, pak je to proto, abyste se mi zde ve dne v noci klaněli.«

Tak se také stalo. Od roku 1984 je vystavována Nejsvětější Svátost a zdraví i nemocní se střídají v adoraci ve dne v noci. Korunou všeho bude řeholní společnost, která zde bude založena, aby se ustavičně klaněla a obětovala se pro osiřelé děti.

Adria

Pozn.: Tato řeholní společnost *Sestry od Jezulátka*, která se věnuje adoraci, modlitbě a péči o sirotky, byla již mezitím založena. V současné době má třicet sester a dvacet se připravuje na přijetí.

Feuer und Licht 77

MILUJTE SE NAVZÁJEM – pokračování ze str. 2

Mše svatá u nového »Velkého oltáře« v zahradě apoštolského stolce v Ečmiadzinu podle latinského ritu byla sloužena »oběma plícemi« se čteními, modlitbami a zpěvy v arménském jazyku za přítomnosti katolikose všech Arménů. Nedostává se slov, která by vyjádřila vnitřní radost těchto okamžiků, v nichž bylo možno pociťovat duchovní přítomnost tolika mučedníků a vyznavačů víry, kteří svým životem vydali svědectví evangeliu. Jejich památka je uctívána až do základů: musíme poslouchat Krista, který žádá od svých učedníků, aby byli jedno s naprostou učenlivostí.

Posledním cílem mé apoštolské cesty byl **monastýr Khor Virap,** který znamená »hluboká studna«. Tam se totiž podle tradice nachází studna hluboká 40 m, ve které král Trinidat III. věznil svatého Řehoře Osvětitele pro jeho víru v Krista, dokud světec svými modlitbami nedosáhl zázračného uzdravení, takže král se obrátil a dal se pokřtít i se svou rodinou a celým národem. Zde mi byla darována jako symbol víry, kterou Řehoř osvítil Armény, lucerna, kterou jsem umístil slavnostně v nové kapli, zasvěcené v aule synodu biskupů. Toto světlo svítí již sedmnáct století! Hoří již ve světě dva tisíce let! Nám křesťanům, drazí bratři a sestry, je uloženo, abychom je nikoliv schovávali, nýbrž živili, aby určovalo směr lidstvu po cestách pravdy, lásky a pokoje!

Bolletino Vaticano 3. 10. 2001

Panna Maria, Královna míru

Slova Jana Pavla II. k modlitbě Anděl Páně 30. září 2001

Právě skončil v bazilice svatého Petra úvodní obřad desátého shromáždění řádného synodu biskupů. Toto důležité církevní shromáždění se bude konat v průběhu měsíce října, měsíce misijního, který je obzvláště vhodný k úvahám o poslání biskupů v oblasti nové evangelizace.

Říjen je měsíc, v němž uctíváme nejsvětější Pannu Marii, Královnu posvátného růžence. **Za současné mezinárodní situace vyzývám všechny, soukromé osoby, rodiny, společenství, aby se modlili růženec pokud možno každý den za mír, aby svět zůstal uchráněn zločinné metly terorismu**. Strašnou tragédii 11. září si budeme připomínat jako černý den lidských dějin. V tomto kontextu má církev v úmyslu být věrná svému prorockému charismatu a volat všechny lidi k povinnosti budovat pro lidskou rodinu budoucnost míru. Pokoj jistě nejde odloučit od spravedlnosti, ale tu je třeba živit šlechetností a láskou.

Nemůžeme nepřipomenout, že židé, křesťané a muslimové uctívají Boha jakožto jediného. Tři náboženství mají proto povolání k jednotě a pokoji. Kéž Bůh dopřeje věřícím Církve, aby byli v první řadě strůjci pokoje. Panna Maria, Královna míru, kéž se přimlouvá za celé lidstvo, aby nenávist a smrt nikdy neměly poslední slovo!

Své myšlenky obracím nakonec k italským rodinám v době, kdy se blíží setkání, které se uskuteční na náměstí Svatého Petra v sobotu 20. a v neděli 21. října u příležitosti blahořečení manželů Luigiho a Marie Beltrame Quattrochiů. Drahé rodiny, poprvé dosáhnou manželé jako pár důstojnosti blahořečení a při této šťastné příležitosti vás očekávám v opravdu velkém počtu. Tato událost spadá do dvacátého výročí vydání apoštolské exhortace *Familiaris consortio,* která popisuje roli rodiny zvláště ohrožované v současné společnosti. Dokonce i v Itálii, kde rodina je vždy referenčním bodem a základním zdrojem, narůstají tendence k jejímu rozrušování a bují podněty, které by chtěly postavit na roveň rodině založené na manželství jiné formy soužití. Proto je zapotřebí, aby se rodiny a jejich sdružení staly promotory nového období v úkolu účinné obrany rodinných hodnot.

Maria, kterou se nyní chystáme vzývat modlitbou Anděl Páně, kéž vyslyší tyto mnohonásobné úmysly naší dnešní modlitby.

L'Osservatore Romano
1. 10. 2001

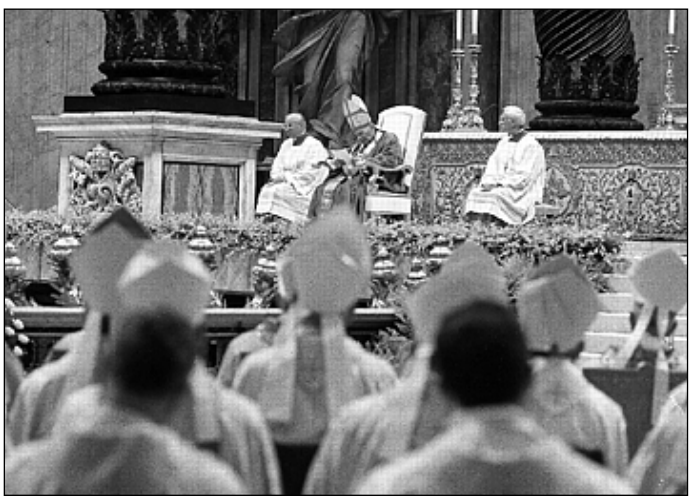

Věrohodnost biskupského úřadu

Kardinál Meisner na biskupském synodu

Mezi prvními projevy na synodu biskupů v Římě, které následovaly po úvodní řeči kardinála Egana, byl také příspěvek kardinála Meisnera. Ve svém vystoupení, oceněném potleskem přítomných, zdůraznil kolínský arcibiskup, že nedostatek věrohodnosti biskupského úřadu spočívá především v tom, že biskupové se před světem stáhli a prožívají svůj úřad jako »zprostředkovatelnu« mezi různými tendencemi, z nichž žádné nedávají přednost.

Krize víry v Církvi je výrazem širší krize kultury, ale také důsledkem sebesekularizace uvnitř Církve, za kterou jsou odpovědny církevní orgány a mezi nimi i ty, které vykonávají biskupský úřad. Mnoho biskupů si závažné rozměry současné situace ani neuvědomuje a jiní pokládají existující tendenci k rozkolu ve víře za plodné napětí, které by mohlo vést v budoucnosti k nové syntéze, a pokládají svůj úřad za »zprostředkovatelnu« mezi různými protichůdnými pozicemi.

Toto chápání biskupského úřadu je natolik rozšířené, že biskupové skrze ně nejen ztrácejí na věrohodnosti směrem navenek, ale zcela mimoděk i rezignují na svou autoritu, která z nich má vycházet. Důsledkem je degradace pastýřského úřadu na nejnižší možnou míru a na ryze lidské opatrovnictví věřících nebo na zdvořilé pochopení a uznání různých charismat mezi laiky. Tímto způsobem dochází ke špatnému chápání biskupského úřadu, který v sobě nese vlastně výslovnou a naprosto jednoznačnou povinnost řídit, včetně jurisdikčních kroků.

Z této analýzy vyplývá nutnost silnějších a věrohodnějších svědectví, která musí biskupové podávat. Biskup není nějaký soukromý věřící, ale veřejný svědek. Musí řešit existující problémy nejen kvůli své vlastní spáse, nýbrž aby chránil víru, napravoval bludy a prohluboval pravdu. Nesmí přitom zanedbávat stav víry ve společnosti, nýbrž musí vydávat o víře svědectví a být si přitom vědom i nebezpečí, která to s sebou může pro něho přinášet.

Kompetence biskupa se tedy v souvislosti s »testimonium fidei« – svědectvím o víře – neomezuje pouze na kázání. On je také odpovědný činit učitelská rozhodnutí, což vyplývá z jeho kompetence, a vyžaduje se od něho, aby dělal nápravná opatření a rozhodnutí v souvislosti s naukou víry. Jeho potestas testandi (moc vydávat svědectví) dosahuje plnosti v potestas iudicandi (moc soudit). Proto jsou biskupové nejen povoláni, aby o víře vydávali svědectví, pečovali o ni a střežili ji, ale také aby víru hodnotili a volali ke kázeňské odpovědnosti, a když je to nutné, uváděli věci na správnou míru. To však nemohou dělat autonomně a nezávisle, nýbrž ve spojení s jurisdikční kompetencí světové církve a papeže.

Z tohoto zorného úhlu je biskup povolán a zavázán, aby ve své diecézi vyslovoval soudy o tom, co je z hlediska víry a mravů správné a co je bludné. Na základě schopnosti usuzovat, kterou působí Duch svatý, může biskup sloužit ve své církvi jako rozlišující a osvětlující síla víry. To také potvrzuje výrok: »Ubi episcopus, ibi Ecclesia.« (Kde je biskup, tam je církev.)

Podle Fides 5. 10. 2001,
překlad -lš-

K výročí fatimského zjevení 13. října 1917

Nezávislý italský žurnalista Dr. Marino Parodi uveřejnil v r. 1997 interview, který mu poskytl P. José Valinho Dos Santos, synovec sestry Lucie z Fatimy. Bylo to krátce před rodinnou oslavou devadesátin sestry Lucie.

P. José Valinho Dos Santos (tehdy měl 69 let) je jedním z 28 synovců a neteří sestry Lucie, z nichž 4 jsou kněžími. Je synem její nejstarší sestry a superiorem salesiánů v Portugalsku. P. Valinho je laskavý a velmi kultivovaný muž. Patří také k nejlepším z dosud žijících znalců Fatimy. Přinášíme závěr onoho interview.

Navštěvujete svou tetu nejméně jednou za měsíc i častěji. Jaká jsou oblíbená témata vašich rozhovorů?

Často mluvíme o naší rodině: teta by chtěla být co nejlépe informována o nás všech. Samozřejmě mluví též ráda o náboženských tématech. Jedno jí zvlášť leží na srdci: jednota křesťanů. Sestra Lucie zdůrazňuje, že to, co křesťany různých konfesí spojuje, je silnější než to, co je rozděluje; víra v jednoho Boha, v Trojjedinost, v Ježíše Krista, jediného Vykupitele a Spasitele lidstva. Velmi zdůrazňuje, že se společně musíme přiblížit pravdě, a proto musíme vycházet z toho, co nás spojuje. Vhodnou cestou k tomu nejsou učená pojednání, ale cesta bližeňské lásky. Když to říká s takovým důrazem, jsem přesvědčen, že jí to vnuklo nebe. A to už před mnoha lety. Krátce poté, co o tom začala mluvit, svolal papež setkání v Assisi.

Sestra Lucie tedy stále zůstala v úzkém kontaktu s Matkou Boží?

Ano, jsem o tom přesvědčen. Její setkávání s Pannou Marií jistě neskončilo s posledním zjevením ve Fatimě. Jako všichni opravdoví mystikové je v této věci velmi diskrétní, protože zastává názor, že veřejná část jejích zjevení je dávno uzavřená. Myslím, že se mi podařilo zpozorovat, kdy mluví z vnuknutí Matky Boží.

Například když tvrdí: „Pán a Matka Boží touží po jednotě.“ Ale vede si též deník, kde zaznamenává všechny události svého života, které se vztahují k nadpřirozenu; dělá to na prosbu biskupa v Coimbře. Je to úkol, který ji vedle korespondence velmi zaměstnává; proto naše teta říká, že musí hodně psát.

V mystickém a prorockém charismatu sestry Lucie hrálo zásadní roli zasvěcení Ruska Neposkvrněnému Srdci Mariinu. O toto zasvěcení Maria osobně Luciiným prostřednictvím prosila papeže v r. 1929, když to předtím oznámila už v r. 1917. Proč nechala Církev uběhnout tolik času?

Církev se k soukromým zjevením chovala vždycky nanejvýš opatrně. Je to normální, že uplynou léta, než taková zjevení uzná: patří to k jejímu postupu.

Přesto sestra Lucie, k jejímuž ústřednímu poslání patřilo vymoci od papežů, kteří jeden za druhým následovali na Petrově stolci, celkové zasvěcení uváděné Pannou Marií, dělala všechno, co mohla, aby dosáhla tohoto zasvěcení. Psala každému z těchto papežů. Jistě hodně trpěla tak dlouhým čekáním...

Určitě trpěla, ale neotřáslo to její naprostou důvěrou v Marii. Matka Boží jí slíbila: „Nakonec bude mé Neposkvrněné Srdce triumfovat.“ Svatý otec zasvětil Rusko, které se obrátí...

Co chápe sestra Lucie jako triumf?

Především návrat Ruska ke křesťanské víře a návrat zemí, které se dostaly pod jho komunismu. I když Lucie – právě tak jako její bratranec František a sestřenice Jacinta – si v době zjevení myslela, že Rosija je nějaká mimořádně zlá a nebezpečná žena, po jejímž obrácení vroucně toužili, přesto sestra Lucie rychle pochopila těsnou souvislost mezi obrácením Ruska k víře a triumfem Neposkvrněného Srdce Mariina. Obrácení bylo ohlášeno a teď začalo. Návrat těchto zemí k víře je zřejmá a pozoruhodná skutečnost. Sestra Lucie viděla konec komunismu, který se vnucoval jako alternativa ke křesťanské víře. Nechápe obrácení Ruska jako přestup pravoslavných obyvatel země ke katolické církvi. Jestli tento triumf v sobě zahrnuje velkou duchovní obnovu lidstva, „velké obrácení“, sestra Lucie neříká. Toto téma se dotýká třetího tajemství, oznámeného během zjevení. Sestra Lucie však přesto naznačovala nový rozkvět víry ve všech zemích světa.

Mimořádnou důvěru má v šíření růžence a v modlitební skupiny. Zvláště ji těší, že právě mladí lidé mají takové nadšení.

Sestra Lucie je ženou veliké víry; Matka Boží ji udělala svou fatimskou poselkyní. Ale kým je sestra Lucie kromě toho? Jak byste definoval její osobnost, kdybyste se chtěl pokusit o její „psychologický portrét“?

Předně bych řekl, že je to žena mimořádně inteligentní. Nelze jí upřít velkou vyrovnanost. Je také jako žena a řeholnice neoblomná. Nedávno řekla, že její poselství zní takto: „Kdo není s papežem, není s Bohem. Kdo chce být s Bohem, musí být s papežem.“ Říká se, že velice jasnozřivě poznává štěpení v Církvi a nebezpečí schizmat, která ohrožují Církev. Krize dalšího schizmatu se zdá být jistá.

Zároveň je teta mimořádně chápavá a laskavá žena, které je úplně cizí jakýkoliv negativní cit. Například: Před několika lety napsala dopis přítelkyni, velice jí záleželo na tom, aby se nic z jeho obsahu nevyzradilo. Přesto se dopis brzy ocitl na veřejnosti a já jsem jí to sděloval. Komentovala to jako vždycky vesele a s úsměvem: „Tak, tak, Pán to tedy dovolil? Kéž přinese dopis dobro všem, kdo ho čtou!“ Sestra Lucie má, jak už bylo řečeno, radostný a extrovertní temperament. Jen málokdo umí tak pozvednout náladu bližního jako ona. Zažil jsem to nedávno, když se u mne jako následek dlouhé nemoci objevila deprese. Pozvala mě, abych s ní strávil celou sobotu. Když jsem byl u ní, moje nálada se hned obrátila. Ostatně vždycky byla mimořádně disponibilní. Jeden aspekt její osobnosti na mě vždycky velmi působil. Její matka, tedy moje babička, poznamenala ještě předtím, než nadpřirozeno vstoupilo do Luciina života: „Nevím, co ty děti na tobě vidí tak zvláštního, běhají za tebou jako mouchy za medem.“ Vždycky měla na každého silný vliv; vůdčí povaha.

Tedy shrnuto – opravdové charisma. Pojďme teď k palčivému problému třetího fatimského tajemství. Je známo, že vaše teta se v této věci chová nanejvýš zdrženlivě. Přesto před několika lety v rozhovoru, který s ní měl portugalský novinář Carlos Evaristo, prohlásila, že papež je podle jejího mínění velice prozíravý, když se rozhodl neodhalit toto tajemství. Při jiné příležitosti odpověděla k tomuto tématu na

otázku jednoho ze svých synovců: „Přečti si 13. kapitolu tajemného Zjevení. Tam je obsaženo všechno.“

I přes naprostou zdrženlivost, pokud jde o toto tajemství, sestra Lucie vždycky říkala, že katastrofy nikdy nejsou „Božím trestem“, ale bezprostředním následkem nerozumného jednání lidí. Je toho názoru, že opatrnost papeže je nutná, když jde o šíření třetího tajemství, protože odhalení bude mít závažný dopad na Církev a veřejné mínění ve světě. Sestra Lucie si netroufá říci o tom více.

Je známo, že v souvislosti s třetím tajemstvím z Fatimy se vyskytla údajná sdělení a interpretace všeho druhu. Sestra Lucie se však nikdy nepokoušela něco dementovat…

To souhlasí. Asi před dvanácti lety uveřejnil jeden portugalský kněz knihu, která vyvolala velký rozruch. Byl to spíš fantastický příběh založený na „zjeveních“ a „proroctvích“ psaných jako román, ale přesto vydávaný za absolutní pravdu; bylo to vyprávění, do kterého byla zapletena dokonce i sestra Lucie. Moje teta, klidná jako vždycky, k tomu řekla: „Kdybych odpověděla, neodvratně bych se dostala do polemiky, a k tomu se nepropůjčím. Pán ví a vidí všechno; je to jeho věc, aby zasáhl v pravou chvíli.“ Tak se ona na to dívá.

Vaše teta nikdy neuveřejnila svůj názor na další současná zjevení, např. v Medžugorje nebo o Vassule?

Jak jsme viděli, sleduje všechno, co se týká Církve i světa – i v této oblasti. Přitom zůstává velmi moudrá. Už ji víckrát prosili, aby zveřejnila svůj názor na Medžugorje, ale rozhodla se nevyjadřovat se k žádným soukromým zjevením. Její odpověď vždycky zní: „Pán ukáže pravdu; je věcí Církve ji hledat.“ Pokud se týče Vassuly, lze pozorovat jedině, jak se její ekumenické poselství shoduje s velkou touhou sestry Lucie; s touhou po opětovném sjednocení církví. K tomu přistupuje ještě to, že Vassula přichází z pravoslavné víry a že převážně pravoslavné Rusko je středem fatimského poselství.

Ano, tím víc, že Vassulino poselství v mnoha aspektech vypadá jako pokračování proroctví z Fatimy.

Sestra Lucie je, jak víme, obeznámena s důležitými událostmi týkajícími se budoucnosti lidstva a Církve. Na druhé straně žije už skoro 70 let v klauzuře. Jaké představy má o světě a o budoucnosti?

Má teta je dobře informována, jak už jsme si řekli. Vidí jak dobro, které se ve světě děje, tak i zlo, které povstalo rozšířením laicistické a pohanské mentality, a velmi tím trpí. Zvláště ji trápí skutečnost, že zmizelo každé rozlišování mezi dobrem a zlem. Je první, kdo se ptá, kam nás to všechno zavede.

Na druhé straně se bez přestání modlí za spásu světa. Ať je tomu jakkoli, teta je vždycky naplněna vnitřním klidem, i když se dovídá o katastrofách: je totiž přesvědčená o tom, že my, lidé, nemáme žádná řešení těžkých problémů a dramat, která sužují lidstvo; řešení má jedině Bůh. Už při prvním zjevení ve Fatimě se Matka Boží ptala Lucie a obou dalších dětí: „Chcete se obětovat za spásu světa?“ Ví velmi dobře, že **modlitba, oběť a obrácení jsou zbraně, které vítězí nad satanem, který ze své strany dělá všechno pro to, aby lidstvo vtáhl do záhuby. Ale konečné Boží vítězství je jisté.** Sestra Lucie je o tom přesvědčena, že to patří k Boží pedagogice, nechat lidí trochu sklouznout, protože pak mohou lépe poznat, jak velice se snižují, když se vzdalují Bohu. Teta k tomu připojila: „Což Bůh nemiloval svět natolik, že obětoval svého jediného Syna, aby nás vykoupil?“

Překlad -jv-

Výchova k toleranci ve společnosti

Plné znění projevu arcibiskupa Mons. Jana Graubnera, předsedy ČBK, který přednesl v Senátu ČR při třetím veřejném slyšení 4. 10. 2001

Život české společnosti byl v posledních deseti letech ovlivněn nejen nástupem demokracie, která zvyšuje rozmanitost života společnosti, ale také postupem globalizace, přinášející nové výzvy pro všechny občany světa. Zvyšuje se pohyb obyvatelstva a stále se setkávají lidé či skupiny různých kultur a ras. Náhlý přechod od totality vyvolává u některých jedinců strach ze ztráty identity, který může vést ke snaze umlčet a znevýhodnit každého, kdo je jiný, a také toho, kdo je slabý. Dnes se říká, že se musíme naučit být tolerantní. Avšak tolerance se často zaměňuje za lhostejnost. Nelze být tolerantní k násilí, k porušování zákonů, ale ani k ničení duchovních hodnot a porušování důstojnosti a svobody každého jednotlivého člověka.

Tolerance je jedním z rysů zdravé osobnosti. Rasismus, netolerance a diskriminace rostou úměrně s nedostatkem výchovy, s vnitřní prázdnotou a negativním očekáváním. Umocňují se sklonem k agresivitě. Domnívám se, že deformovaná výchova a absence duchovních hodnot ve formaci celých generací vyrostlých v komunismu se v minulých deseti letech nenapravila. I když umím vidět mnohé úspěchy a mám z nich radost, myslím, že v tomto případě nemůžeme hodnotit současný stav podle počtu slušných lidí, ale právě podle krizových skupin.

Někteří němečtí historikové upozorňují na souvislost nerozvinutého celonárodního vědomí u Němců s připraveností pro vznik nacismu. Zdá se, že v dnešní atmosféře světové globalizace je třeba velmi citlivě podpořit národní vědomí a zdravou národní hrdost, aby ztráta identity nevedla k agresivitě. Podobný pocit ohrožení může vzbudit vymírání národa a velké přistěhovalectví přinášející změnu kultury.

Vzhledem k tomu, jak velký formační vliv mají sdělovací prostředky, k nimž počítám i internety včetně všech dostupných počítačových her, a všimněme si, kolik agresivity se lidem ukazuje, divím se, že to není v životě ještě horší. To nemyslím jen na filmy vysílané v nočních hodinách, či na agresivní reklamu, ale i na agresivitu zpravodajství či dokonce dětské zábavy, kde už ti nejmenší se učí jednat podle vzoru Toma a Jerryho.

Obávám se, že vedle pěstování agresivity se sdělovací prostředky někdy dopouštějí i skryté propagace násilí a samotného rasismu. Když jejich informace o trestuhodné aktivitě neonacistů či jiných skupin dostává velký časový prostor a bohatou ilustraci, stává se propagandou. Mnohé pozitivní akce se na obrazovku vůbec nedostanou a divákovi se tak namlouvá, že normální je násilí a zlo, protože převažuje. Zdravá rodina, věrnost a poctivost, tolerance a pomoc slabším je vzácností. Ukazuje se tak společnost, proti níž se vzbouřit je zdravé. Ale divákovi se už neukáže, jak je možné zlo přemáhat dobrem. Pak se nedivme, když někdo praktikuje násilí, k němuž dostává návod mnoho hodin denně, a přidává hodiny tréninku v počítačových hrách.

Zdravá osobnost, od níž požadujeme toleranci, musí mít i svůj duchovní a morální rozměr. Zjišťujeme-li nabídku této formace v naší společnosti, musíme konstatovat manko. K nápravě by měla pomoci vedle rodiny i škola, kde považuji za nutné zavést etickou výchovu, která neučí jen nekrást a nelhat, ale formuje osobnost, mezilidské vztahy, učí zvládat krizové situace a nasměrovává k hlubším hodnotám. Taky bychom samozřejmě mohli jménem církví nabídnout

Pokračování na str. 12

P. Anacleto Jacovelli

Život svatého Františka (24)

Bylo to v prvním období, kdy se František zdržoval v Rivotorto. Tehdy dal Pán nahlédnout světci do budoucnosti. František sám o tom vypráví: »Viděl jsem veliké množství lidí, kteří k nám přicházeli a žádali o hábit a možnost žít podle pravidel našeho řádu... Viděl jsem všechny cesty naplněné jejich počtem, jak přicházejí ze všech národů. Přicházeli Francouzi, Němci, Španělé a Angličané. A hned se k nim připojil i zástup z národů jiných jazyků.«

Toto vidění se o čtrnáct let později k velké radosti světce stalo oblažující skutečností. Strom zasazený s velkou námahou a oběťmi zapustil nyní své kořeny hluboko do země, byl košatý a silně vzrostlý a přinášel mnoho dobrého ovoce.

Jak si snad vzpomínáte, papež Inocenc III. řeholi z Rivotorta, vlastně jen několik pravidel, schválil jen ústně, ale písemně nepotvrdil. Jak sám řekl, chtěl vyčkat, jak se rozvine nový řád. Potvrdí pravidla tohoto řádu, když bude odpovídat jeho očekávání. Nyní uplynulo čtrnáct let zkoušky a ověřování. Přišel čas pro definitivní rozhodnutí. Za těchto čtrnáct let se řád menších bratří rozvinul do značné velikosti a v souvislosti s každoročními kapitulami shromáždil velké množství zkušeností.

Samozřejmě, že všechen tento materiál nemohl být zahrnut do řeholních pravidel. Protože ta byla po schválení církví nedotknutelná. Proto byl připojen k řeholi jako určitý druh ustanovení. Zavazující moc získával tento materiál z autority kapituly.

Když nyní nastala doba, aby bylo Svatému stolci předloženo definitivní znění řehole, nebylo třeba ji znovu přepracovat, nýbrž jen prostě obohatit stávající řeholi o nabyté zkušenosti. Proč by tomu tak nemělo být? Podle slov svatého Bonaventury »základ pro tuto řeholi tvoří evangelium a tento základ nemůže být zrušen«.

Nešlo tedy o nové pojetí, nýbrž o doplnění. Tohoto doplnění se ujal František. Stáhl se do samoty ve Fonte Colombo, poustevny v horách u Rieti, která byla vhodná pro tiché usebrání. Úzké spojení s Bohem jej osvobodilo ode všech zbytečných myšlenek a on mohl psát v plném jasu svého srdce.

Po skončení práce předal rukopis svému vikáři, bratru Eliášovi. Ten jej z nepozornosti někam založil a nemohl jej nalézt. Ale světce to nevyvedlo z míry. Šel ještě jednou do Fonte Colombo a napsal všechno znovu stejným způsobem.

Pravděpodobně to bylo na počátku podzimu 1223; tehdy se František vydal do Říma. Přišel čas, aby předložil plody své práce k ověření Svatému stolci. Tím plnil svou samozřejmou povinnost. Církev měla této řeholi propůjčit z Boží autority konečnou sílu zákona. Je přirozené, že se tak nestalo se zavřenýma očima. Nejdříve bylo nutno spis po všech stránkách prověřit na základě staletých zkušeností.

Ze svědectví kardinála Ugoliniho víme, že toto zkoumání musel provést ještě spolu s jinými. Pak nadešel pro Františka jeden z nejvíce rozhodujících okamžiků jeho života: Bulou *Solet annuere* z 29. listopadu 1223 bylo korunováno jeho dílo a nyní byl jeho řád definitivně schválen.

Neznáme text, který František předložil. Vyvolalo v něm církevní ověření nějaké změny? To je ostatně možné. Ale v podstatě zůstal nezměněn. Je zde vidět zřetelnou shodu s řeholí z Rivotorta. To říká i sám papež v bule, když píše: »Potvrzujeme tím listem řeholi, kterou schválil náš předchůdce blahé paměti papež Inocenc.«

JESLIČKY V GRECCIO SVATÁ STIGMATA

Pánovo vykupitelské dílo je obsaženo v božských tajemstvích jeho vtělení a jeho utrpení. Pohybuje se mezi Betlémem a Golgotou, mezi jesličkami a křížem.

František, živoucí obraz Krista, je i v tom podobný svému vzoru. Přišel na svět v chudobě stáje a byl na La Verna ukřižován ve stigmatizaci.

Uctívání jesliček a kříže Páně patřilo k jeho obzvláštním láskám.

Po konečném potvrzení řehole opustil František opět Svaté město. Vydal se na cestu domů po Via Salaria. Přes Rieti dorazil dva dni před Vánocemi do Greccia.

Greccio je poustevna a opravdové místo pokoje. Je položeno ve východním okraji rietského údolí. Bratřím je daroval hrabě Giovanni Velita.

František se rozhodl, že zde zůstane přes Vánoce. Poprosil hraběte, aby dal v jedné skalní jeskyni připravit co nejvěrnější zobrazení jesliček z betlémské stáje.

Když se rozšířila zpráva o těchto přípravách, sešli se odevšad menší bratří

a také obyvatele z širokého okolí Greccia zachvátilo očekávání a napětí.

Když nadešla Svatá noc, bylo vidět kolem dokola v lese i v údolí záři blížících se pochodní. Zdálo se, jako by noc byla zázračným způsobem zapuzena. Všechno zářilo v jasném světle. Za zbožných zpěvů putovali lidé na horu. »Skály se rozezněly všeobecným jásotem.«

O půlnoci se slavila mše svatá. František při ní asistoval jako jáhen. Zpíval evangelium. Tomaso da Celano k tomu napsal: »Když jmenoval Krista „Ježíše“, jmenoval ho uchvácen horoucí láskou jen „Betlémské Dítě“. Když vyslovoval „Betlém“, znělo to jako hlas beránka. Více než slova plynula z jeho úst přemíra sladké lásky.«

Celé množství lidí naslouchalo v hlubokém dojetí. Tu i sám Bůh dal znamení svého zalíbení: »Jeden zbožný muž měl obdivuhodné vidění. Viděl ležet v jeslích neživé dítě. K tomu přicházeli svatí nebes a budili je jako z hlubokého spánku. Toto zjevení není nic zvláštního. Je třeba si uvědomit, že Jezulátko upadlo v mnoha srdcích v zapomenutí. Tu se zalíbilo Boží milosti, aby skrze svého služebníka Františka je opět hluboce vtiskla lidem do paměti.«

Po skončení této úchvatné slavnosti vraceli se lidé plní radosti do svých domovů. Sláma, která byla v jeslích použita, je uchovávána jako zvláště cenná relikvie. Bůh skrze ni způsobil mnoho zázraků, když skrze ni uzdravil mnoho lidí i zvířat.

(Pokračování příště)

VÝCHOVA K TOLERANCI VE SPOLEČNOSTI

Pokračování ze str. 10

pomoc i skrze náboženskou výchovu.

Po tragickém náletu letadel do newyorského World Trade Center se v Hollywoodu rozhodli přestat s výrobou katastrofických filmů. Škoda, že musel přijít impuls tak otřesný. Pak najednou lidé dokázali odsunout i ekonomické zájmy a přijmout taková omezení svobody, že před nástupem do zpožděného letadla se lidé ve vlastním zájmu podrobují ponižujícímu výslechu i kontrole osobních věcí. Doufám, že problém, o němž dnes hovoříme, nenecháme narůst do nezvladatelných rozměrů a dokážeme najít odvahu ke zřeknutí se určitých svobod, abychom vytvořili zdravější životní prostředí. Etické a morální hranice spojené se zodpovědností by měl mít každý v sobě a svobodně je přijímat, ale tam, kde tato schopnost chybí, musí jednat zákon. Svobodní lidé musejí znát nejen svá práva, ale i odpovědnost a brát ohled na slabší. Kdybychom to nedovedli vyžadovat od představitelů veřejného života: politiky, kultury a sdělovacích prostředků, nemáme právo to chtít ani od deformované mládeže.

Úspěšné řešení problému předpokládá široký záběr spolupráce zlepšené legislativy, výchovy v rodině i ve škole, ale s výraznou pomocí sdělovacích prostředků a kultury, které mají na formaci dalších generací největší vliv.

Katolická církev se problémem rasismu zabývá od svého začátku. Už v Novém zákoně čteme na více místech, že v Kristu už není rozdílu mezi národy, otroky a svobodnými, či muži a ženami. K uzdravení osobností i vztahů se však hlásá pokání spojené s obrácením, odpuštěním a smířením, které dává prostor k novým začátkům. To se snažila církev žít zvlášť při Velkém jubileu. Její současné motto v boji proti rasismu a diskriminaci zní: „Všichni lidé jsou mými bratry."

Život Kristův (48)

XLVIII. Víra církve v Ježíše Krista podle starých koncilních definic

1) V těchto našich katechezích se budeme zabývat starými koncilními definicemi, v nichž byla formulována víra církve. Pevný bod této formulace představuje definice Chalcedonského koncilu z roku 451, který učí, že v Ježíši Kristu jsou božská a lidská přirozenost, které se bez smísení a rozdělení sjednocují v jediném osobním subjektu, jímž je osoba Slova – Boha. Kvůli řeckému výrazu *hypostasis* se obvykle hovoří o takzvané hypostatické unii. Tatáž osoba Slova – Syna je věčně plozena Otcem, což odpovídá jeho božství, v čase však se narodila z Panny Marie, což odpovídá jejímu lidství. Chalcedonská definice tedy znovu potvrzuje, rozvíjí a vysvětluje to, co církev učila na předešlých koncilech, i to, co dosvědčují církevní otcové, například svatý Irenej, který hovoří o jednom a témž Kristu (srov. *Adv. haer.* III, 17, 4).

Je tedy nutno říci, že spolu s naukou ohledně božské osoby Slova – Syna, která na sebe vzala lidskou přirozenost a vstoupila do našeho světa lidí, koncilní otcové zároveň podtrhli důstojnost člověka – osoby i důstojnost vztahů panujících mezi různými osobami. Dokonce lze říci, že byla věnována pozornost důstojnosti existence jednotlivce. Člověk je tedy nezaměnitelný a originální subjekt s povinnostmi a právy. Lze nevidět v tom výchozí bod historie nového způsobu myšlení a nového způsobu života?

Proto také platí, že vtělení Božího Syna je základem, pramenem a modelem nového nadpřirozeného řádu lidské existence, z něhož všichni lidé čerpají milost, která je posvěcuje a zachraňuje. Je to rovněž počátek nové křesťanské antropologie, která se projevuje rovněž v přirozené sféře myšlení a života. Jedná se o povznesení člověka jakožto osoby, která je ústředním bodem společnosti, a lze říci, že je ústředním bodem celého světa.

2) Vraťme se ale k Chalcedonskému koncilu, abychom řekli, že potvrdil tradiční učení o dvou přirozenostech Kristových proti monofyzitské nauce (*mono – physis* = jedna přirozenost), která se rozšířila před tímto koncilem a po něm.

Když koncil upřesnil, že ke sjednocení dvou přirozeností dochází v jediné osobě Slova (*en duo physesin*), jak jsme mohli číst v textu koncilní definice v předešlé katechezi: „Učíme vyznávat ... jednoho a téhož Krista, Syna, Pána, jednorozeného ve dvou přirozenostech bez smíšení, beze změny, bez oddělení a bez rozloučení, a to tak, že odlišnost jeho přirozeností není sjednocením zrušena, spíše zůstává zachována vlastnost obojí přirozenosti a sbíhá se v jediné osobě nebo individuální podstatě, ..." (**DS** 302) To znamená, že lidská přirozenost rozhodně nebyla žádným způsobem pohlcena onou božskou přirozeností. Díky své božské přirozenosti je Kristus soupodstatný s Otcem podle božství, díky své lidské přirozenosti je soupodstatný s námi podle svého lidství. Ježíš Kristus je tedy pravý Bůh a pravý člověk. Na druhé straně dvojí přirozenost rozhodně nenarušuje Kristovu jedinost, která je dána osobou vtěleného Slova, božskou osobou Syna.

3) Dále je třeba připomenout, že vzhledem k logice dvojí přirozenosti Kristovy musíme hovořit rovněž o dvojí Kristově vůli a o dvou způsobech Kristovy činnosti, i když se tato dvojí vůle a dvojí činnost vždy vztahuje k jedinému jednajícímu a chtějícímu subjektu, tedy k osobě Slova. Tato pravda byla předmětem definice III. konstantinopolského koncilu v roce 681, byl to celkově šestý ekumenický sněm. Tak učil již Čtvrtý lateránský synod v roce 649 proti bludům hlásaným monothelety, kteří Kristu připisovali pouze jedinou vůli, totiž tu božskou. Koncil odsoudil „herezi jedné jediné vůle a jednoho jediného způsobu jednání ... v Kristu". Tento blud zmrzačoval Krista vzhledem k podstatné součásti jeho plného a pravého lidství. Koncil přitom „následoval učení pěti předchozích všeobecných koncilů a ctihodných svatých otců". V souladu s nimi tedy definoval a vyznal, že v Kristu jsou dvě vůle a činnosti podle jeho jednotlivých přirozeností. Tyto dvě vůle podle dvou přirozeností jsou vždy v dokonalém vzájemném souladu, takže lidská vůle bez odporu následuje božskou, všemohoucí vůli a podřizuje se jí, a to přesně podle toho, co stojí v Písmu: *Protože jsem nesestoupil z nebe, abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal.* (Jan 6,38) (srov. **DS** 556)

4) Tato společná nauka prvních koncilů souhrnně potvrzuje a vykládá tajemství Ježíše Krista. Je podle své přirozenosti skutečným člověkem, je schopen lidského jednání, má lidské poznání, lidskou vůli, lidské vědomí a svědomí, je schopen prožívat lidské utrpení, je jako člověk trpělivý, poslušný, schopný zemřít. Jedině díky této lidské úplnosti jeho bytí lze porozumět výrokům Písma, které hovoří o jeho poslušnosti až k smrti (srov. Flp 2,8; Řím 5,19; Žid 5,8) a zejména o jeho poslušnosti projevené v Getsemanech: *Otče, chceš-li, odejmi ode mě tento kalich, avšak ne má vůle ať se stane, ale tvá.* (Lk 22,42; srov. Mk 14,36) Zároveň ale platí, že lidská vůle a lidské jednání Ježíšovo patří božské osobě Slova, což se právě v Get-

semanech projevuje naplno ve vzývání Otce oslovením: „Abba.“ (srov. Mk 14,36) Této své osobní božské identity si byl Ježíš plně vědom, jak to prokazuje kupříkladu výrokem: *Dříve než byl Abrahám, já jsem.* (Jan 8,58) To se projevuje i v řadě jiných míst evangelia, o nichž jsme hovořili v předchozích katechezích. Zároveň je jisté, že Ježíš má opravdu lidské vědomí, jak je to neustále v evangeliích zřejmé. Zároveň však jeho lidské vědomí patří osobě Slova, onomu božskému „Já“, díky němuž může říci: *Já a Otec jedno jsme.* (Jan 10,30) Neexistuje žádný výrok evangelia, v němž by o sobě Kristus hovořil jako o lidské osobě, i když se velmi rád představuje jako Syn člověka. Tento poslední titul je významově velmi bohatý a zdá se, že pod biblickým a mesiášským hávem již poukazuje na to, že ten, kdo na sebe tento název vztahuje, přísluší k jinému řádu, který přesahuje onen běžný řád lidských smrtelníků, jak to dokládají výroky o jeho božském „Já“, v němž opravdu zaznívá vědomí ohledně vlastní božské osobní identity.

5) Na závěr našeho výkladu o christologii velkých koncilů patristické epochy bychom měli okusit plnou významovou hutnost slov papeže Lva Velikého z jeho listu konstantinopolskému patriarchovi Flavianovi (*Tomus ad Flav.*, ze dne 13. 6. 449): „Boží Syn, který sestoupil z nebeského sídla a neopustil při tom Otcovu slávu. Narodil se novým způsobem a podle nového pořádku, neboť ten, který je ve své [přirozenosti] neviditelný, se učinil viditelným v naší [přirozenosti], ten, který je nepochopitelný, chtěl být pochopen, ten, který je věčný, započal existovat v čase, Pán veškerenstva na sebe vzal formu služebníka, pod níž skryl nesmírnost své velkoleposti, utrpení nevystavený Bůh nepohrdl stát se člověkem vydaným utrpení a jakožto nesmrtelný být poddán zákonům smrti. Jedná se o nové narození, neboť panenství nezřízenou žádostivostí neporušené poskytovalo [Božímu Synu] látku těla. Z Matky Páně je vzata přirozenost, nikoli vina, a tak se [lidská] přirozenost Ježíše Krista, který se podivuhodně narodil z panenského lůna, neliší od naší [lidské přirozenosti]. Ten, který je pravým Bohem, je zároveň také pravým člověkem a není žádného klamu v tomto vzájemném sjednocení nízkosti člověka a vznešenosti božství. Jako tedy Bůh nepodléhá změně, když se smilovává, tak zase člověk není pohlcen [božskou] důstojností. Každá z obou forem koná ve společenství s druhou to, co je jí vlastní, Slovo tedy koná to, co je Slova, a tělo naplňuje to, co je těla. Jedno prozařuje ve vlastních zázracích, druhé se vystavuje potupám.“ Pak Lev Veliký uvádí celou řadu textů, ve kterých evangelia potvrzují jeho učení, a uzavírá: »Stejně tak nepřísluší oběma přirozenostem pravit: „*Já a Otec jedno jsme*“ (Jan 10,30), a říci: „*Otec je větší než já*“ (Jan 14,28). Ačkoli v našem Pánu Ježíši Kristu jsou Bůh a člověk jednou jedinou osobou, rozdíl spočívá v tom, odkud pochází pro obé společná pohana a odkud pochází pro obé společná sláva. Z nás má lidství podřazené Otci, z Otce má božství totožné s Otcovým božstvím.« (**DS** 494-295)

I když tato vyjádření christologického dogmatu mohou někomu připadat nesnadná, přesto z nich prosvítá tajemství Slova, které se stalo tělem, jak to zvěstuje Prolog Janova evangelia. Před tímto tajemstvím se musíme prostřít v adoraci spolu s těmi velkými muži, kteří ho uctívali svým bádáním a svými reflexemi, které jsou nám všem k užitku a celé církvi ku prospěchu.

Překlad doc. Ctirad Václav Pospíšil Th.D. OFM

Po návštěvě Arménie

Na závěr své návštěvy v Arménii podepsal papež Jan Pavel II. spolu s katolikosem Karekinem II. společnou deklaraci, ve které oba církevní představitelé potvrdili připravenost k dalším krokům ve věci jednoty a společného úsilí při řešení základních problémů současného světa. Oba potvrdili, že složitost a naléhavost řešit mezinárodní situaci vyžaduje volbu mezi dobrem a zlem, temnotou a světlem, lidstvím a nelidskostí, pravdou a lží. Podle názoru obou hierarchů současné výzvy v oblasti práva, politiky a života rodin se týkají samého smyslu lidskosti a jeho poslání a vyžadují od křesťanů, aby ve stejné míře jako mučedníci minulosti vydávali svědectví pravdě i tehdy, když existuje nebezpečí, že za to budou muset zaplatit nejvyšší cenu. Dokument je adresován všem lidem dobré vůle a zvláště lidem v křesťanském světě. Připomíná 1700. výročí křtu Arménie i roli, jakou víra sehrávala v průběhu staletí při vytvoření kultury tak silné, že přetrvala bouře dějin i všechna ohrožení. Ve společné deklaraci zaujali signatáři jasný postoj i k tragickým událostem a osudům, jakým byli Arméni vystaveni v minulém století. Hovoří se zde o genocidě 1,5 mil. Arménů, která byla první genocidou dvacátého století, ale hovoří se zde i o obětech komunistického režimu. Dokument vzdává hold celým pokolením arménských věřících, kteří položili život za víru. I když se nedočkali kanonizace, byli mezi nimi jistě mučedníci, kteří zemřeli pro Kristovo jméno. Deklarace končí výzvou křesťanům, aby společně vyznávali jednu víru a vyléčili rány způsobené rozkolem. Ať Duch svatý provází křesťany a všechny lidi dobré vůle na cestě smíření a bratrství.

Papež pak poobědval v katolickém středisku zvaném Kanaker. Kolem mateřské školky, kterou před třemi lety zakoupila jedna arménská rodina z Ameriky, jsou oblaka dýmu a straší tu oprýskané zdi typických tmavých domů. Ale katolíci jsou šťastní, že od carských dob opět mají v Arménii svou kapli,

při které vznikne katechetické středisko. Vedle kaple byl pro Svatého otce připraven malý, skromně zařízený pokojík s prostým lůžkem, skříní a stolem. V podobných podmínkách bydlí a pracuje i místní biskup. Skromného obědu se účastnili také biskupové ze Zakavkazí, kteří spolu s věřícími přišli na ranní mši Svatého otce. Jedna starší žena, která pečuje o pořádek střediska, řekla: »Tato návštěva je pro nás skutečným požehnáním, protože teď, když papež pozval i katolikose Karenina II. a jeho nejbližší spolupracovníky, nikdo už nebude moci říct, že tu nejsme.« (My, arménští katolíci, pozn. redakce.) Hostitelé se netají, že by jednou rádi postavili v Jerevanu katolický kostel.

Tak skončila 95. papežská pouť Jana Pavla II. Po návštěvě Kazachstánu se ve slunné Arménii projevila naděje na jednotu obou církví, katolické a arménské. Před odletem poděkoval papež Arménům za jejich svědectví víry, kterou neztratili ani v chmurných dobách a která je hluboce zakořeněna v jejich rodinách. »Neztrácejte naději. Pamatujte, že jste uvěřili Kristu a řekli jste mu to navždy.« Karenin II. řekl: »Byly to tři nezapomenutelné dni.«

-gn-

Církev v Arménii

Návštěva Jana Pavla II. v Arménii ve dnech 25. – 27. října se konala u příležitosti oslav 1700. výročí vyhlášení křesťanství za státní náboženství v Arménii.

Země

Arménie je jednou z asijských kavkazských republik o rozloze 29 743 km^2. Na severu sousedí s Gruzií, na jihovýchodě s Azerbejdžánem, na jihu s Iránem a na západě s Tureckem. Země je hornatá, s vulkanickými návršími a hlubokými údolími. Průměrná nadmořská výška je 1 800 m. Panuje zde vnitrozemské klima s velkými teplotními rozdíly a malým počtem srážek.

V zemi žije 3 800 000 Arménů, ke kterým patří 4 miliony Arménů v zahraniční diaspoře. Oficiální řečí je arménština, ale hovoří se také rusky a kurdsky.

Hlavní město Jerevan má 1 250 000 obyvatel.

Historické poznámky

Arménie, návrší, na kterém podle legendy měla přistát Noemova archa, je osídlena již od doby kamenné. Arméni pocházejí z indoevropských národů, kteří přišli do této oblasti koncem 7. století před Kristem. V průběhu dějin byli podrobeni Peršanům, Římanům a Byzantincům a přecházely tudy invaze Turků, Seleukovů, Mongolů a Tatarů. R. 1473 obsadili zemi Osmani.

V 17. století obsadili Peršané východní část Arménie, zatímco v západní části země provádělo Turecko v letech 1914–1918 kruté masakry. První nezávislá Arménská republika byla proklamována 28. května 1918. Vzhledem k nepřátelskému postoji Turecka přistoupila Arménie 29. listopadu 1920 k SSSR. Po rozpadu Sovětského svazu prohlásila Arménie opět nezávislost.

Konflikt o Náhorní Karabach

Z 80% Armény obývaná provincie Náhorní Karabach patří historicky k Arménii. Stalin však tuto provincii připojil v roce 1921 k Azerbejdžánu. R. 1988 začalo všearménské lidové hnutí o spojení s Arménií. V bojích zahynulo 30 000 lidí. R. 1994 došlo k zastavení bojů. Od roku 1994 je Náhorní Karabach samostatnou provincií spojenou koridorem s Arménií. Konečné řešení nebylo dosud nalezeno.

Nejstarší křesťanský stát

Arménie má jedno prvenství: je to nejstarší křesťanský stát v dějinách. Obrácení Arménie nastalo již v roce 301 a bylo dílem sv. Řehoře Osvětitele. Jako první vyznala Krista královská rodina a později celý národ. První hlásání křesťanství v této oblasti bylo pravděpodobně dílem apoštolů Tadeáše a Bartoloměje (1. stol. po Kr.).

Arménská apoštolská církev

Arménská církev se v 6. století oddělila od Říma: v tom se shodují takřka všichni historikové. Na základě vnitřních těžkostí vyplývajících z války s Peršany nezúčastnili se arménští biskupové 4. ekumenického koncilu v Chalcedonu (451). Tito biskupové byli pod vlivem monofyzitů a na svém synodu v Dvinu (553-555) se postavili proti závěrům koncilu v Chalcedonu, a tak vznikla autokefální arménská církev. Pod oficiálním názvem »arménská apoštolská církev« patří k »pravoslavným východním církvím«, které uznávají jen první tři ekumenické koncily.

Hlavou arménské církve je »katolikos«, který má od roku 1441 své sídlo v Ečmiadzinu. Současný patriarcha Jeho Svatost Karenin II. je 132. nejvyšším patriarchou (byl zvolen 26. října 1999). Další samostatný katolikát je v Libanonu a samostatné patriarcháty jsou v Jeruzalémě a Cařihradu. K arménské apoštolské církvi patří téměř 8 milionů věřících včetně Arménů žijících v zahraničí.

Katolické společenství víry

Asi 10% Arménů žijících v diaspoře patří ke katolickému společenství arménských uniatů. Pro tyto katolíky existuje samostatný katolický patriarchát, který má sídlo v Bzummaru v Libanonu. R. 1999 zvolil synod arménských katolických biskupů Nesreda Bedrose XIX. katolikosem všech katolických Arménů.

Katolické arménské společenství vzniklo v důsledku migrace v 19. století, kdy velká část obyvatelstva prchajícího z osmanské nadvlády hledala ochranu v carském Rusku. Usadili se hlavně v dnešní Arménii a v Gruzii.

Arméni zřizovali své vesnice, kostely a nemocnice a spojovali se do společenství s vlastním farářem. Arménská hierarchie pochází z diecézních kněží a mnichů mechitaristického původu.

V polovině 19. století vznikly první církevní struktury a organizace. 1909 jmenoval papež Sargise Abrahamiana prvním apoštolským administrátorem, který tuto funkci zastával až do příchodu komunistického režimu. 1916 tvořilo arménské společenství 7 okrsků (Širak, Lori, Akhalkalak, Akhaltsenkha, Ardvin, Karin a Krym), 86 farností a 71 farních společenství, ke kterým patřilo 172 obcí. Mezitím bylo v oblasti vybudováno 70 farních kostelů. Počet věřících činil 60 000, spolu s katolíky v Gruzii a v Rusku 200 000. Po komunistickém převzetí moci došlo k pronásledování katolických Arménů, 1936-39 bylo 40 kněží povražděno a četné kostely zbořeny nebo použity ke státním účelům.

Nová doba

Po pádu komunistického režimu ustanovil Jan Pavel II. novou arménskou katolickou hierarchii a jmenoval mechitaristu P. Nersese Nersessiana ordinářem pro všechny katolické Armény v Evropě. 17. listopadu 1992 přijal Nerses Nersessian biskupské svěcení.

V říjnu 1991 byla v Ašotsku posvěcena nemocnice »Redemptoris Mater«, kterou papež věnoval arménskému lidu po strašném zemětřesení v prosinci 1988, při kterém zahynulo 25 000 lidí a 700 000 přišlo o střechu nad hlavou. Vedení nemocnice převzal řád kamimiánů.

Arménská katolická církev je v Arménii oficiálně uznána od roku 1992. Sídlem ordinariátu je Gyumri. V oblasti Širak byla restaurována řada kostelů.

Ordinář má k dispozici malý počet kněží: 4 v Arménii a 4 v Gruzii. Pomáhají zde řádové sestry: 9 z arménské kongregace Neposkvrněného početí, 3 eucharistiánky, 6 salesiánek a 6 misionářek bližeňské lásky. Působí při výchově mládeže a v péči o sirotky a postižené děti. Dvě sestry pracují v nemocnici v Ašothsku. Víra je v srdcích těchto katolíků velice živá. Starší věřící často vyprávějí své strašné vzpomínky z minulosti a o trpkých plodech ateistického režimu. Jsou obzvláště vděčni za znovuotevření kostelů a možnost svobodně se zde modlit a slyšet zde slova evangelia.

K největším problémům patří vzdělávání kněží. 1994 byl v Gyumri zřízen malý seminář, který dnes navštěvuje 12 žáků. Seminaristé studují filozofii a teologii na papežské arménské koleji v Římě.

Jak to bylo s genocidou

Genocida proti arménskému obyvatelstvu na začátku 20. století způsobila v dějinách Arménie bolestnou ránu, která dodnes nebyla zahojena. Osmanské Turecko tehdy způsobilo smrt kolem 1,5 mil. Arménů.

Po zániku osmanské říše na konci 19. století vzniklo v Turecku nacionalistické hnutí zvané »Mladí Turci«, které roku 1908 převzalo moc a deset let spravovalo zemi. Cílem hnutí bylo vytvoření velké všeturecké říše, která se měla rozprostírat od Egejského moře až k Číně. Armény obývané území bylo zaklíněno mezi tureckými oblastmi v Anatolii a na Kavkaze a bránilo uskutečnění takového záměru. Proto měli být Arméni vyhlazeni.

Příležitost pro provedení tohoto plánu se vyskytla v roce 1915, když evropské mocnosti, které se účastnily 1. světové války, nemohly zasahovat do vnitřních záležitostí Turecka. Byli povoláni všichni bojeschopní Arméni, odděleni od ostatních jednotek a povražděni. Pak byli zajati a povražděni vedoucí intelektuálové, kněží a politické osobnosti. V arménských vesnicích zbyly ženy, starci a děti. Ti všichni byli pod záminkou blízkosti válečných pásem deportováni a při tom mnozí zemřeli hladem, vyčerpaností, žízní a nemocemi. Takřka všech 1,5 mil. Arménů, žijících v Turecku, přišlo o život.

Po skončení 1. světové války a porážce Turecka byl režim »Mladí Turci« svržen. Nová vláda zřídila válečný soud, který měl odsoudit všechny, kdo byli odpovědni za tyto masové vraždy. Mnozí však utekli, anebo dále žili nepotrestáni ve své zemi. Válečný soud byl ještě před začátkem vyšetřování opět zrušen. Turecko nastolilo politiku mlčení, která šla tak daleko, že celá historická událost byla veřejně popřena.

Na rozdíl od židovského holokaustu, který německá strana uznala, turecká vláda se ke zločinům nikdy oficiálně nepřiznala ani je neodsoudila. V nejnovější době tak naopak učinily různé mezinárodní instituce: Komise pro lidská práva při OSN, Evropský parlament, parlamenty Ruska, Bulharska, Řecka, Libanonu, Belgie, Argentiny, Francie a Švýcarska. Památka obětí genocidy se připomíná 24. dubna.

7. října prohlásil Jan Pavel II. za blahoslaveného arménského kněze a arcibiskupa z Mandrinu Ignáce Majolana, který byl zavražděn při genocidě v roce 1915.

Podle Fides

Mužská komunita katolického institutu Miles Jesu nalehavě prosí o dar osobního auta pro potřeby apoštolátu v České republice. Adresa: Kamenná 59, 639 00 Brno, tel.: 05/432 152 65 e-mail: mjbrnomen@brn.czn.cz

Unie křesťanských pedagogů pobočka Praha Vás zve na **přednášku PhDr. Radomíra Malého na téma „Je kremace v souladu s katolickým pojetím pohřbívání?“,** která se bude konat v úterý 6. listopadu 2001 v 18 hod. (vchod se zavírá v 18.15 hod.) v sále sv. Voršily, vchod z Ostrovní ulice č. 11, Praha 1. V rámci tohoto filosoficko-teologického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž.

Břevnovský klášter zve ženy a dívky na **setkání s českými benediktinkami**, které se v Polsku připravují na návrat do Čech, v sobotu **20. října 2001 od 9 hod.** Oběd je zajištěn, pro mimopražské je i možnost přenocování. Bližší informace a přihlášky na tel. 02/20406111.

Liturgická čtení

Neděle 21. 10. – 29. neděle v mezidobí
1. čt.: Ex 17,8-13
Ž 121(120),1-2.3-4.5-6.7-8
Odp.: srov. 2 *(Pomoc nám přijde od Hospodina, který učinil nebe i zemi.)*
2. čt.: 2 Tim 3,14-4,2
Ev.: Lk 18,1-8
nebo Den modliteb za misie
1. čt.: Iz 2,1-5
Ž 98(97),1.2-3ab.3cd-4.5-6
Odp.: srov. 2 *(Hospodin zjevil svou spásu před zraky pohanů.)*
2. čt.: Řím 10,9-18
Ev.: Mt 28,16-20

Pondělí 22.10. – ferie
1. čt.: Řím 4,20-25
Lk 1,69-70.71-72.73-75
Odp.: 68 *(Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil svůj lid.)*
Ev.: Lk 12,13-21

Úterý 23. 10. – nez. pam. sv. Jana Kapistránského
1. čt.: Řím 5,12.15b.17-19.20b-21
Ž 40(39),7-8a.8b-9.10.17
Odp.: srov. 8a+9a *(Hle, přicházím, Pane, splnit tvou vůli.)*
Ev.: Lk 12,35-38

Středa 24. 10. – nez. pam. sv. Antonína Klareta
1. čt.: Řím 6,12-18
Ž 124(123),1-3.4-6.7-8
Odp.: 8a *(Naše pomoc je ve jménu Hospodina.)*
Ev.: Lk 12,39-48

Čtvrtek 25. 10. – ferie (nebo slavnost Výročí posvěcení kostela)
1. čt.: Řím 6,19-23
Ž 1,1-2.3.4+6
Odp.: Ž 40(39),5a *(Blaze tomu, kdo svou naději vložil v Hospodina.)*
Ev.: Lk 12,49-53

Pátek 26. 10. – ferie
1. čt.: Řím 7,18-25a
Ž 119(118),66.68.76.77.93.94
Odp.: 68b *(Nauč mě, Hospodine, svým příkazům!)*
Ev.: Lk 12,54-59

Sobota 27. 10. – nez. sob. pam. P. Marie
1. čt.: Řím 8,1-11
Ž 24(23),1-2.3-4ab.5-6
Odp.: srov. 6 *(To je pokolení těch, kdo hledají tvou tvář, Hospodine!)*
Ev.: Lk 13,1-9

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 21.10.	PO 22.10.	ÚT 23.10.	ST 24.10.	ČT 25.10.	PÁ 26.10.	SO 27.10.
Antifona	812	826	841	857	873	889	1666
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	812	827	842	857	873	889	1666
Antifony	813	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	816	831	847	861	877	893	1668
Antifona k Zach. kantiku	722	831	847	861	877	894	1669
Prosby	817	831	847	861	878	894	1655
Záv. modlitba	722	832	1566	1566	878	894	1656
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	722	835	851	865	882	898	913

Nešpory:	SO							
Hymnus	807	821	837	852	867	883	900	915
Antifony	808	822	838	853	868	884	900	916
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	856	871	887	903	918
Ant. ke kant. P. M.	721	722	840	856	871	887	904	722
Prosby	811	826	841	856	872	888	904	918
Záv. modlitba	722	722	841	1566	1566	888	904	723
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

INFORMACE O PŘEDPLATNÉM TÝDENÍKU SVĚTLO NA ROK 2002

1) Odběratelé, kteří již **odebírají 1-10 kusů** (včetně) Světla týdně, najdou všechny informace spolu s přiloženou **složenkou** v tomto čísle Světla. Pokud patříte do této skupiny a složenku uvnitř nenajdete, ozvěte se prosím na naši níže uvedenou adresu.

2) Odběratelé, kteří již **odebírají 11 a více kusů** Světla týdně, budou dostávat **faktury se složenkami** vždy začátkem měsíce, čtvrtletí či pololetí, stejně **jako dostávali v tomto roce**. První faktura jim tedy přijde spolu se složenkou ve Světle č. 1/2002. Pokud chtějí provést nějaké **změny v odběru** (počet kusů, adresa, termíny fakturace), prosíme nahlásit nejpozději **do 10. prosince 2001**. Nezapomeňte uvést své odběratelské číslo z pravého rohu adresky.

3) Odběratelé, kteří si kupují Světlo od hromadných distributorů (např. v kostele), mohou pokračovat v tomto odběru i nadále.

4) Ti zájemci, **kteří ještě týdeník Světlo neodebírají** a chtěli by si jej předplatit na rok 2002 se zasíláním na svou adresu, mohou si jej objednat na adrese: ***Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, tel./fax: 068/522 06 26, e-mail: knihy@maticecm.cz.*** Složenku vložíme do první zásilky Světla.

Podle informací z generálního ředitelství České pošty bude od 1. ledna 2002 zrušena služba PoNoS a bude nahrazena jiným způsobem podávání poštovních zásilek. Tím dojde k výraznému zvýšení poštovného u všech druhů zásilek. Jako až dosud bude Matice cyrilometodějská odběratelům Světla dotovat distribuci. Převezme větší díl zvýšených nákladů, ale cena Světla se bude muset v roce 2002 ZVÝŠIT NA 8 Kč za 1 výtisk.

VÝHODY PRO ODBĚRATELE SVĚTLA:

- při odběru 21-49 kusů – 10 % sleva z prodejní ceny
- při odběru 50-99 kusů – 20 % sleva z prodejní ceny
- při odběru 100 a více kusů – 25 % sleva z prod. ceny

Na jaře a na podzim 2002 uveřejníme ve Světle nabídku knih, kde poskytneme našim odběratelům **15% slevu z prodejních cen našich titulů** a některých vybraných knih z jiných nakladatelství.

Matice cyrilometodějská s.r.o.
Olomouc, 5/2000
PONOS, 779 00 OLOMOUC 9

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Čermochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako povrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Nezaměná to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: **svetlomcm@iol.cz**; http://www.maticecm.cz/svetlo; objednávky týdenníku a knih, inzerce: **knihy@maticecm.cz**). Registrační značka MK ČR 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 00421377/741 83 83; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3335–OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Limanová, Medžugorje aj.), se podtřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezvyšťjněné příspěvky nevracíme.